

Univerzita Palackého v Olomouci
Přírodovědecká fakulta
Katedra Geografie

Michaela JELÍNKOVÁ

**Komplexní socioekonomická charakteristika správního obvodu obce
s rozšířenou působností Moravské Budějovice**

bakalářská práce

vedoucí práce: Doc. RNDr. Zdeněk SZCZYRBA, Ph.D.
Olomouc 2009

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla veškerou použitou literaturu a zdroje uvedené v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne

.....

Podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala doc. RNDr. Zdeňku Szczyrbovi, Ph.D. za poskytování rad a pomoc při zpracování bakalářské práce.

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Fakulta: Přírodovědecká

Katedra: Geografie

Školní rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro

MICHAELA JELÍNKOVÁ

obor

1301R005 Geografie

Název bakalářské práce:

**Komplexní socioekonomická charakteristika správního obvodu
obce s rozšířenou působností Moravské Budějovice
Socioeconomic Characteristic of Moravské Budějovice district**

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je představit komplexní socioekonomickou charakteristiku správního obvodu pověřeného obecního úřadu Moravské Budějovice. Při tvorbě bakalářské práce budou využity bazální geografické charakteristiky, a to s využitím relevantních statistických pramenů (zejména ČSÚ) a širokého spektra regionálně-geografické a regionálně-historické literatury.

Navržená struktura práce:

1. Úvod, cíle a metodika práce
2. Geografické vymezení a postavení mikroregionu v širším regionálním kontextu, vazby na ostatní regiony
3. Přírodní potenciál a jeho vztah k socioekonomickému rozvoji
4. Sociálně-demografický potenciál mikroregionu: vývoj obyvatelstva a jeho struktury, pohyby obyvatelstva
5. Hospodářství, ekonomický potenciál mikroregionu, zemědělství, průmysl, služby, významné instituce, trh práce
6. Syntéza poznatků, SWOT analýza
7. Závěr
8. Shrnutí – summary, klíčová slova – key words (v českém a anglickém jazyce)

Bakalářská práce (BP) bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

bod 2, 3 zadání: červenec-prosinec 2008
bod 4 zadání: do 28. 2. 2009
bod 5,6 zadání: do 30. 4. 2009
zpracování textu BP: leden-duben 2009

Rozsah grafických prací: dle potřeb zadání (mapy, grafy, tabulky, příp. fotodokumentace)

Rozsah průvodní zprávy: 30-40 stran vlastního textu + BP v elektronické podobě

Seznam studijní literatury (výběr):

1. Geografická a vlastivědná literatura vztahující se k městu Moravské Budějovice a jeho zázemí
2. Statistické publikace k území vymezeném zadáním BP (Retrospektivní lexikon)
3. Literatura hodnotící obecně proces transformace českého hospodářství po roce 1989

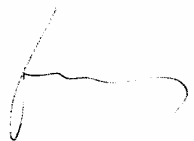
Časopisy: S – státní správa a samospráva, Urbanismus a územní rozvoj

Dokumenty: územní plán, příp. strategický plán střediskového města, kraje

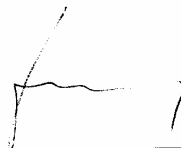
Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: červen 2008

Termín odevzdání bakalářské práce: květen 2009

vedoucí katedry

vedoucí bakalářské práce

OBSAH

1. ÚVOD A CÍLE	7
2. METODIKA PRÁCE	7
3. VYMEZENÍ OBLASTI	9
4. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY	11
4.1. Geologie a geomorfologie	11
4.2. Klimatologie a hydrologie	12
4.3. Ochrana přírody	14
5. HISTORICKO-SPRÁVNÍ VÝVOJ	15
6. OBYVATELSTVO	17
6.1. Vývoj počtu obyvatel	17
6.2. Pohyb obyvatel	20
6.3. Struktura obyvatel podle věku a pohlaví	22
6.4. Struktura obyvatel podle národnosti	24
6.5. Struktura obyvatel podle náboženského vyznání	25
6.6. Struktura obyvatel podle vzdělanosti	26
6.7. Dojíždka za prací	27
7. HOSPODÁŘSTVÍ	28
7.1. Zemědělství	29
7.2. Průmysl	30
7.3. Služby	33
7.4. Cestovní ruch a kultura	35
7.5. Doprava	36
7.6. Trh práce	38
8. SWOT ANALÝZA	40
9. ZÁVĚR	42
SUMMARY	43
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	44
SEZNAM PŘÍLOH	47

1. ÚVOD A CÍLE

Bakalářská práce je souhrn informací o socioekonomické charakteristice ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Moravské Budějovice. První cíl bakalářské práce spočívá ve vymezení správní oblasti a jejím postavení v rámci kraje Vysočina. Další kapitola se zaměřuje na přírodní podmínky vymezeného území z geologického, geomorfologického, klimatického a hydrologického hlediska a z hlediska ochrany přírody. Následujícím cílem je určení historicko-správního vývoje v ORP Moravské Budějovice. Následné kapitoly rozebírají obyvatelstvo z jednotlivých hledisek, především se jedná o vývoj počtu obyvatel v jednotlivých letech, dále pak o strukturu obyvatelstva podle určitých kritérií (věk, vzdělání, náboženství, národnost). Poslední vymezené cíle se týkají popisu zemědělské a průmyslové situace, situace ve službách a na trhu práce. Závěrečná kapitola je věnována tzv. SWOT analýze nebo-li celkovým silným a slabým stránkám, příležitostem a hrozbám správního obvodu.

2. METODIKA PRÁCE

Zpracování bakalářské práce se sestává převážně z analyzování statistických dat a studia informací o daném území z dostupné literatury. Ke zpracování grafů a tabulek byl použit Microsoft Excel a k sepsání textu Microsoft Word. Tématické mapy jsou vytvořeny v programu ArcMap. Statistická data jsou brána ze Statistického úřadu a dochází k porovnávání správního území v letech posledních Sčítání lidí, domů a bytů s vyššími územními jednotkami (Českou republikou, krajem Vysočina, okresem Třebíč). Statistická data ze Sčítání lidí, domů a bytů za rok 2001 jsou brána přímo ze stránek Českého statistického úřadu a data za rok 1991 byla zaslána na požádání ze Statistického úřadu Jihlava. Důležitou součástí je i studium map souvisejících s danou tematikou.

Jelikož ne všechny údaje jsou uvedeny na Statistickém úřadě ve Sčítáních lidí, domů a bytů za roky 1991 a 2001, v Historickém lexikonu obcí České republiky 1869-2005 a v dalších použitých statistikách, musíme si pomoci výpočty těchto potřebných dat. V kapitole o vývoji počtu obyvatelstva jsou použity bazické a řetězové indexy. Bazický index je poměr počtu obyvatel zkoumaného roku ku počtu obyvatel v roce 1869 vynásobený 100 a udává, o kolik % se změnil počet obyvatel vůči roku 1869. Přesahuje-li hodnota 100 %, tak došlo k nárůstu obyvatel, a je-li výsledná hodnota pod 100 %, došlo k poklesu počtu obyvatel. Řetězový index je podíl počtu obyvatel zkoumaného roku ku počtu obyvatel v roce předcházejícím vynásobený 100 a udává procentuální změnu počtu obyvatel zkoumaného roku vůči předcházejícímu roku. V kapitole o pohybu obyvatelstva

se vyskytuje pojem hrubá míra porodnosti (hmp) a hrubá míra úmrtnosti (hmú), které vypočítáme jako podíl počtu narozených (hmp) nebo zemřelých (hmú) a středního počtu obyvatel násobený 1000. Přirozený přírůstek se vypočítá jako rozdíl narozených a zemřelých. Migrační saldo se vypočítá jako rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých ze správního obvodu. Celkový přírůstek dostaneme, když sečteme přirozený přírůstek a migrační saldo. V kapitole o struktuře obyvatelstva z hlediska pohlaví a věku se objevují pojmy jako index stáří nebo index feminity. Index stáří vypočítáme jako obyvatelstvo ve věkové skupině 65+ dělené počtem obyvatel věkové skupiny 0-14 a vynásobené 100. Index feminity udává počet žen ku počtu mužů vynásobený 100 a výsledkem je hodnota uvádějící, o kolik procent je více nebo méně žen. Dalším indexem je index ekonomické závislosti, který vypočítáme jako součet obyvatel ve věkové kategorii 0-14 let a 65 a více let dělený počtem obyvatel věkové kategorie 15-64 let. U výpočtu syntetického ukazatele vzdělanosti byl použit vzorec
$$S = \frac{u_1}{u} + 2\frac{u_2}{u} + 3\frac{u_3}{u} + 4\frac{u_4}{u}$$
, u_1 je počet obyvatel se základním vzděláním, u_2 je počet obyvatel se středoškolským vzděláním bez maturity, u_3 je počet obyvatel se středoškolským vzděláním s maturitou, u_4 je počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním a u je počet obyvatel starších 15 let.

3. VYMEZENÍ OBLASTI

Správní obvod Moravské Budějovice je jedním z 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností v kraji Vysočina, který se skládá z okresů Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč a Žďár nad Sázavou. V Třebíčském okrese se nachází 2 správní obvody obce s rozšířenou působností (ORP) Třebíč a Moravské Budějovice. Správní obvod Moravské Budějovice kopíruje jih kraje. V jižní části sousedí s Jihomoravským krajem a na západě pak s Jihočeským krajem. Na severozápadě se nachází správní obvod Telč a na severovýchodě správní obvod Třebíč. Moravské Budějovice jsou obcí s rozšířenou působností od 1. ledna 2003, správní obvod čítá celkem 47 obcí s 24 355 obyvateli na rozloze 41 390 ha (k 31.12.2006) z nichž Jemnice a Moravské Budějovice jsou obce s pověřeným obecním úřadem (OPÚ). V těchto dvou městech je soustředěno kolem jedné poloviny občanů ORP. Správní obvod OPÚ Jemnice obsahuje 20 obcí a správní obvod OPÚ Moravské Budějovice obsahuje 27 obcí. Nejsevernější bod ORP Moravské Budějovice se nachází na území obce Želetava, nejj jižnější bod se nachází na území obce Kostníky, nejzápadnější bod leží v obci Lovčovice a nevj východnější bod v Blatnici.

V roce 2000 došlo k vytvoření Moravskobudějovického mikroregionu, který seskupoval 24 obcí a jeho centrem se stalo město Moravské Budějovice se svými čtyřmi obecními částmi Jackov, Lažínky, Vesce a Vranín. Rozloha mikroregionu je 22,902 ha a hustota osídlení 68,52 obyvatel/km². Celé území mikroregionu se všemi obcemi je dnes součástí správního obvodu obce s rozšířenou působností Moravské Budějovice.

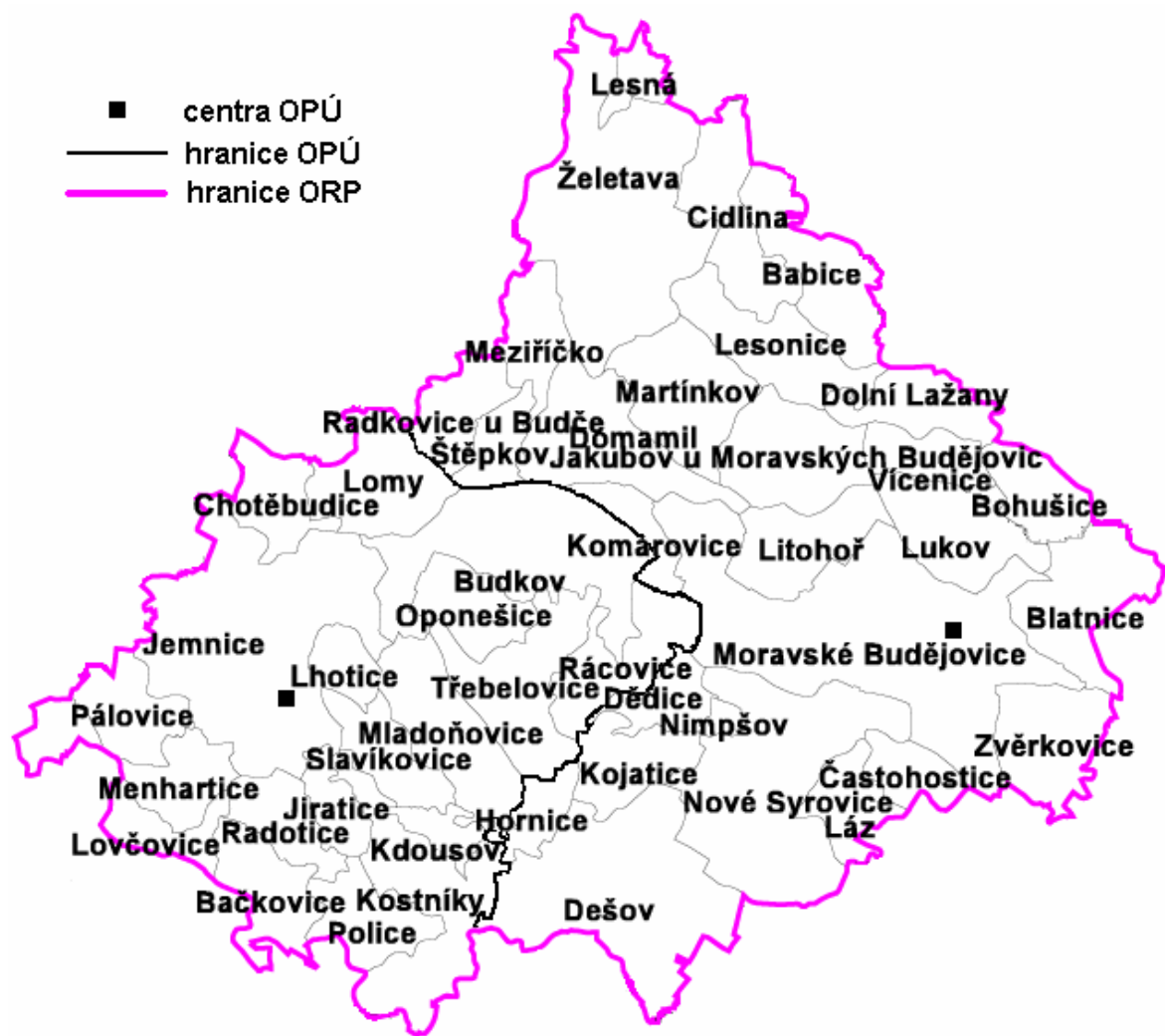
V roce 1999 byl vytvořen Jemnický mikroregion, který v sobě schraňuje 30 obcí, ale pouze 20 z nich se zahrnuje do ORP Moravské Budějovice.

Výhodná pozice správního obvodu je dána umístěním města Moravské Budějovice na tzv. Císařské silnici, která spojuje Prahu s Vídní. Tato cesta ovlivnila hospodářský, společenský ale i kulturní vývoj Moravskobudějovicka.

Tabulka č. 1: Počet obcí dané velikostní skupiny v ORP Moravské Budějovice v daných letech

Počet obyvatel	1999	2001	2006	2007
0 - 199	27	24	24	25
200 - 499	14	18	17	16
500 - 999	3	2	2	2
1 000 - 4 999	2	2	3	3
5000 - 19 999	1	1	1	1
20 000 +	0	0	0	0

Zdroj: Český statistický úřad : *Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností 1988 až 2007* [online]. © Český statistický úřad, 2009 , Aktualizováno dne: 27.11. 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/0C003AA2D5/\\$File/403008127.pdf](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/0C003AA2D5/$File/403008127.pdf)>.

Obrázek č. 1: Území obce s rozšířenou působností Moravské Budějovice

4. PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

4.1. GEOLOGIE a GEOMORFOLOGIE

Krajina správního území se rozprostírá v provincii Česká vysočina v geomorfologické oblasti Českomoravské vrchoviny. Na toto území zasahují dva geomorfologické celky. Téměř většinu plochy pokrývá Jevišovická pahorkatina a okrajově sem od západu nápadným protáhlým Zašovickým hřbetem zabíhá Křižanovská vrchovina. Zašovický hřbet se táhne od severu k jihu až po Martínkov a Domamil a na území ORP je tvořen rulami. Jevišovická pahorkatina tvoří největší část správního obvodu a jedná se především o její části Jemnickou kotlinu a Jaroměřickou kotlinu s okrskem Moravskobudějovická kotlina, mezi nimiž probíhá Bítovská pahorkatina, která se na severu stýká s Brtnickou vrchovinou. Moravskobudějovická kotlina je sníženina s plochým dnem složená ze žul až syenodioritů. V této oblasti se nachází rozevřená údolí řek Jevišovky a Rokytky. Nejvyšším bodem ORP je vrch Hory (624 m) ležící mezi Martínkovem a Meziříčkem a nejnižší místo je pod hrází rybníka Polepšil u Zvěrkovic.

Hierarchické uspořádání geomorfologických jednotek na území regionu:

provincie: Česká Vysočina

subprovincie: Česko-moravská soustava

podsubstava: Českomoravská vrchovina

celek: Křižanovská vrchovina

podcelek: Brtnická vrchovina

okrsek: Zašovický hřbet

provincie: Česká Vysočina

subprovincie: Česko-moravská soustava

podsubstava: Českomoravská vrchovina

celek: Jevišovická pahorkatina

podcelek: Jemnická kotlina

podcelek: Bítovská pahorkatina

podcelek: Jaroměřická kotlina

okrsek: Moravskobudějovická kotlina

(Demek et al., 1987)

4.2. KLIMATOLOGIE A HYDROLOGIE

Podle Mapy klimatických oblastí E. Quitta se krajina Moravskobudějovicka nachází v mírně teplé oblasti. Ovšem nachází se zde rozdíly mezi západní a východní částí. Západní část správního obvodu se nachází v mírně teplé oblasti typu MT5, která se vyznačuje dlouhým, teplým a mírně suchým létem a zima je poměrně krátká s ne příliš dlouhým trváním sněhové pokrývky. Ve východní a jihovýchodní části je mírně teplá oblast typu MT9 která je charakteristická dlouhým, teplým a mírně suchým létem. Jaro a podzim jsou mírné až mírně teplé a zima je krátká s krátkým trváním sněhové pokrývky.

Tabulka č. 2 : Zařazení do klimatických oblastí dle E. Quitta (1977)

Mírně teplé oblasti		
prvek	MT5	MT9
Počet letních dnů	30 - 40	40 - 50
Počet dnů s průměrnou teplotou 10 ° a více	140 - 160	140 - 160
Počet mrazových dnů	130 - 140	110 - 130
Počet ledových dnů	40 - 50	30 - 40
Průměrná teplota v lednu	-4 - -5	-3 - -4
Průměrná teplota v červenci	16 - 17	17 - 18
Průměrná teplota v dubnu	6 - 7	6 - 7
Průměrná teplota v říjnu	6 - 7	7 - 8
Průměrný počet dnů se srážkami 1mm a více	100 - 120	100 - 120
Srážkový úhrn ve vegetačním období	350 - 450	400 - 450
Srážkový úhrn v zimním období	250 - 300	250 - 300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	60 - 100	60 - 80
Počet dnů zamračených	120 - 150	120 - 150
Počet dnů jasných	50 - 60	40 - 50

Celá oblast se nachází v povodí Dunaje a patří k úmoří Černého moře. Nejvýznamnějšími vodními toky jsou malé říčky Jevišovka, Rokytka a Želetavka. Jevišovka č. h. p. 4-14-03-001 pramení u Komárovic ve výšce 560 m n.m., protéká Jackovem a Častohosticemi a mimo ORP zleva ústí do Dyje. Řeka Rokytka č. h. p. 4-16-03-010 (VII) pramení u Štěpkova ve výšce 535 m n. m., protéká Moravskými Budějovicemi a Lukovem a u Jaroměřic nad Rokytnou se zprava vlévá do řeky Rokytne ve výšce 420 m n. m. Řeka Želetavka č. h. p. 4-14-02-010 pramení západně od Lesné ve výšce 660 m n. m., protéká Radoticema, Bačkovicema a mimo ORP u Vysočan ústí zleva do Dyje. Nachází se na ní hydrometeorologická stanice Jemnice. Želetavka vytváří ještě před opuštěním Jemnické kotliny až po ústí do Dyje hluboce zaříznuté místy až kaňonovité údolí s dobře vyvinutou údolní nivou.

Za zmínku stojí i některé rybníky sloužící jak k chovu ryb tak i k rekreaci. Mezi nejznámější a největší patří rybník Nový u Háje s rozlohou 28 ha, který se nachází 2 km od

Moravských Budějovic a slouží i pro odběr vody pro obyvatelstvo. Na jižním okraji Bohušic se rozkládá Bohušický rybník s rozlohou 17 ha, který je průtočný na Jaroměřici. Nový rybník nalezneme 1,5 km od Litohoře a slouží především k chovu ryb. Rybník Vidlák se nachází 1,5 km severozápadně od Jakubova u Moravských Budějovic, jeho rozloha je 11 ha a je průtočný na Jakubovce.

4.3. OCHRANA PŘÍRODY

V ORP Moravské Budějovice sice nenalezneme velkoplošná chráněná území, ale tato oblast se může pyšnit několika malými chráněnými územími s bohatou florou.

Za zmínku stojí přírodní rezervace nedaleko Nových Syrovic tzv. Habrová seč o výměře 13,15 ha, která byla zřízena 14.12.1990. Jedná se o přirozený ekosystém Novosyrovických lesů, kde je pod ochranou bukový porost s habrem starý až 170 let a bylinné patro, ve kterém se v jarním období nachází velké množství vzácné lechy lesní, sasanky hajní, bledule jarní, bramboříku evropského a keřů lýkovec jedovatého. Další přírodní památka Syrovického lesa je U luthauzu. Zde se nachází olšiny na potoční nivě s hojným výskytem bledule jarní. Tato lokalita má výměru 0,94 ha a význam její ochrany spočívá v zachování jednoho z fragmentů přípotočních vlhkých lesů na mírně kyselých až neutrálních půdách. Smíšený listnatý porost s převažujícím bukem a s velmi bohatým bylinným patrem na ploše 5,76 ha, to je přírodní památka Černá blata. Jedná se jednoetážový lesní porost v oblasti Novosyrovického lesa s kyčelnicí devítilistou, dymnivkou dutou, prvosenkou jarní. Jihovýchodně od Dešova se rozprostírá přírodní rezervace s lesními porosty Suchá hora o výměře 16,61 ha a v katastrálním území Cidliny, mezi Želetavou a Čáslavicemi, se nachází též přírodní rezervace s olšinami Blatná hráz (výměra 4,46 ha). Ve správním území se nacházejí památné stromy (stromy chráněné podle zákona č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny).¹

Tabulka č. 3: Památné stromy

území	památný strom	rok vyhlášení	území	památný strom	rok vyhlášení
k. ú. Babice	staré duby v lese „Háj“	1983	k. ú. Lhotice	soliterní lípa	1976
k. ú. Dešov	klen pod Suchou horou	1985	k. ú. Lesonice	skupina stromů v oboře	1983
	buk pod Stříbrným vrchem	1985	k. ú. Nové Syrovice	dub u Spetic	1985
	buk ve „Žlíbku“	1985		dub v Černém lese	1985
	lípa a dub u hájenky Černá blata	1985	k.ú. Ohrazenice	dub	1976
	buk u cesty na Suchou horu	1985	k. ú. Police	lipové stromořadí	1976
k. ú. Jackov	Matějkova lípa	1976	k. ú. Rácovice	lípa u silnice	1982
k. ú. Jemnice	Kapistránská lípa	1976	k. ú. Želatava	lípa u silnice	1982

Zdroj: *Moravskobudějovicko Jemnicko : Vlastivěda Moravská*. Doc. dr. Vladimír Nekuda, DrSc.. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 1997. 864 s. ISBN 80-85048-75-2.

Pozn.: k. ú. – katastrální území

¹ *Moravskobudějovicko Jemnicko : Vlastivěda Moravská*. Doc. dr. Vladimír Nekuda, DrSc.. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 1997. 864 s. ISBN 80-85048-75-2.

5. HISTORICKO-SPRÁVNÍ VÝVOJ

V oblasti Moravskobudějovického správního obvodu byly objeveny archeologické nálezy už v době pravěké. Paleolitické nálezy jsou bez bližších nálezových okolností uváděny L. Medunou přímo z intravilánu Moravských Budějovic a bíle patinované úštěpy z kamenolomu u Jackova. Nejvíce nálezů však pochází z neolitu v katastrech obcí Častohostice, Dolní Lažany, Krnčice, Lažánky, Litohoř, Lukov, Moravské Budějovice, Vesce, Vranín a Zvěrkovice. Jedná se především o lineární keramiku.

Vznik města Moravské Budějovice nelze přesně datovat, ale první písemná zmínka o něm pochází z roku 1231, kdy Papež Řehoř IX. přijímá pod svou ochranu královnu Konstancii Uherskou. Počátky osídlení jsou spojeny s polohou města. Moravské Budějovice tak od začátku těžily z polohy na tzv. Haberské stezce, která spojuje Moravu a Čechy.²

Za vlády pánů z Lichtenburka se staly v roce 1498 Moravské Budějovice poddanským městem. Byla jim udělena privilegia včetně práva užívat znak, ve kterém je obsažen štít s erbem pánů z Lichtenburka. Po zániku Lichtenburků se majiteli města stávají Valdštejnové, za jejichž vlády procházelo město největším rozvojem ve své dosavadní historii. Roku 1532 město vyhořelo a na dlouhou dobu tak bylo bez vrchnostenské správy, což mu velice prospělo.

Doba po bitvě na Bílé hoře znamenala pro Moravské Budějovice pohromu a zbídačení, jelikož se vlastníkem stali páni ze Schaumburka. Z doby rodu Wallisů byl jmenován primátor města a další úředníci.

Přelom ve vývoji města byl rok 1848. Ve městě proběhly volby do tzv. Frankfurtského sněmu. V 1850 byl ve městě zřízen samostatný berní okres a okresní soud. Na základě národnostního rozhraničování okresů bylo v Moravských Budějovicích zřízeno roku 1896 okresní hejtmanství, což znamenalo vyčlenění ze Znojemska. Městská samospráva byla zřízena až v roce 1861, kdy byl přijat zákon o obecním zřízení a volebním řádu.

Velký význam pro město měla stavba železnice z Vídně do Prahy v letech 1869 – 1871, tzv. Rakouská severozápadní dráha. V roce 1896 pak vznikla trať z Moravských Budějovic do Jemnice.

---

² *Dějiny Moravských Budějovic*. PhDr. Rudolf Fišer, CSc. , PhDr. Eva Nováčková. 1. vyd. Třebíč : FIBOX s. r. o. Třebíč, léto 1997. 304 s. ISBN 80-85571-12-9.

Vznik první republiky byl přivítán naprostou většinou obyvatelstva. V roce 1919 se konaly první obecní volby, v nichž zvítězilo seskupení socialistických stran.

V roce 1949 došlo ke správní reorganizaci okresu, byly sloučeny politické a soudní okresy a vznikly jednotné okresy správní. Některé obce byly přiřazeny k okresu Dačice (např. Jemnicko), naopak ty, které dříve patřily k Moravskému Krumlovu, byly připojeny k Moravským Budějovicím. Moravské Budějovice tedy zůstaly sídlem okresu a čítaly 87 obcí. V roce 1960 při územní reorganizaci byl s účinností k 1.7. zrušen správní okres Moravské Budějovice. Většina obcí byla přiřazena k okresu Třebíč, jiné ke Znojmu. Moravské Budějovice se staly součástí Jihomoravského kraje ale zůstaly důležitým obchodním a průmyslovým bodem regionu.³ O roku 2003 je ORP Moravské Budějovice součástí kraje Vysočina.

---

³*Moravskobudějovicko Jemnicko : Vlastivěda Moravská.* Doc. dr. Vladimír Nekuda, DrSc..
Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 1997. 864 s. ISBN 80-85048-75-2.

6. OBYVATELSTVO

6.1. VÝVOJ POČTU OBYVATEL

Vývoj počtu obyvatel ve správní obvodu Moravské Budějovice započal v roce 1869 a od tohoto roku se nejprve počet obyvatel do roku 1921 zvyšoval a pak až do roku 2006 snižoval. V roce 1869 mělo správní území 24 295 obyvatel. V roce 1921, kdy vývoj dosáhl maxima, to bylo už o 13,8 % více. Následně ale došlo k obratu a kvůli průběhu druhé světové války stav obyvatel do roku 1950 klesl o 12 %, V roce 1961 došlo znovu k mírnému navýšení o 5,5 % a od tohoto roku se stav obyvatel správního obvodu neustále postupně snižuje. V roce 2006 stav obyvatelstva poklesl o 13,6 % vůči roku 1921. Celkově počet obyvatel od roku 1869 do roku 2006 zaznamenal minimální nárůst o 0,2 %.

Tabulka č. 4 : Vývoj počtu obyvatel v ORP Moravské Budějovice v letech 1869 - 2006

rok	počet obyvatel v ORP	Bi. (%)	Ri. (%)
1869	24 295	100,0	100,0
1880	25 630	105,5	105,5
1890	25 864	106,5	100,9
1900	26 830	110,4	103,7
1910	27 027	111,2	100,7
1921	27 655	113,8	102,3
1930	27 233	112,1	98,5
1950	24 312	100,1	89,3
1961	25 661	105,6	105,5
1970	24 940	102,7	97,2
1980	24 975	102,8	100,1
1991	24 616	101,3	98,6
2001	24 436	100,6	99,3
2006	24 355	100,2	99,7

Zdroj: Český statistický úřad : *Historický lexikon obcí ČR 1869 - 2005 - 1. díl* [online]. © Český statistický úřad, 2009 , Aktualizováno dne: 12.3. 2007 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>>.

ČSÚ *Databáze demografických údajů za obce ČR : územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971 - 2007)* [online]. © Český statistický úřad, 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>., vlastní zpracování a výpočty

Pozn.: Bi. – bazický index, Ri. – řetězový index

Ve většině obcí správního okresu došlo od roku 1869 do roku 2006 k poklesu obyvatel. Výjimkou jsou 4 obce, ve kterých se počet obyvatel navýšil. Jsou to Jakubov u

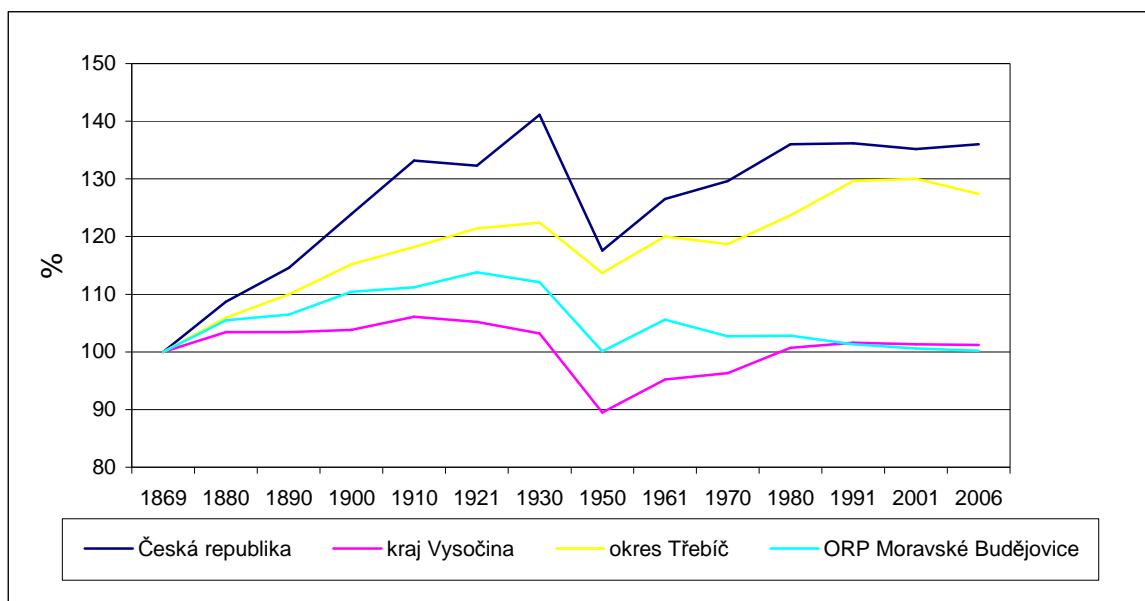
Moravských Budějovic (pouze mírné navýšení o 0,3 %), Jemnice (nárůst o 53,2 %), Moravské Budějovice (nárůst o 128,5 %) a Nové Syrovice (nárůst o 28,6 %). Je to tím, že v těchto obcích je soustředěna větší míra pracovních příležitostí, především v Moravských Budějovicích a Jemnici. V období druhé světové války, tedy mezi lety 1930 a 1950, došlo kromě jedné obce ke značným poklesům občanů. Pouze obec Kojatice zaznamenala v tomto období zvýšení o 35 %.

V České republice byl nejnižší počet obyvatel v roce 1869 a od tohoto okamžiku se zvyšuje. Maxima v počtu obyvatel dosáhlo Česko v roce 1930 (nárůst o 41,1 % oproti roku 1869), ale záhy poté nastal propad o 23,5 % kvůli válce. Od roku 1961 však Česká republika na obyvatelstvu nabývá. V kraji Vysočina je maximální počet občanů spojen s rokem 1910 a v okrese Třebíč s rokem 2001. Celkový nárůst obyvatel vůči roku 1869 je v České republice 36,0 %, v kraji Vysočina o 1,2 % a v okrese Třebíč 27,4 %.

Tabulka č. 5: Vývoj počtu obyvatel ve vybraných územních jednotkách v letech 1869 – 2006

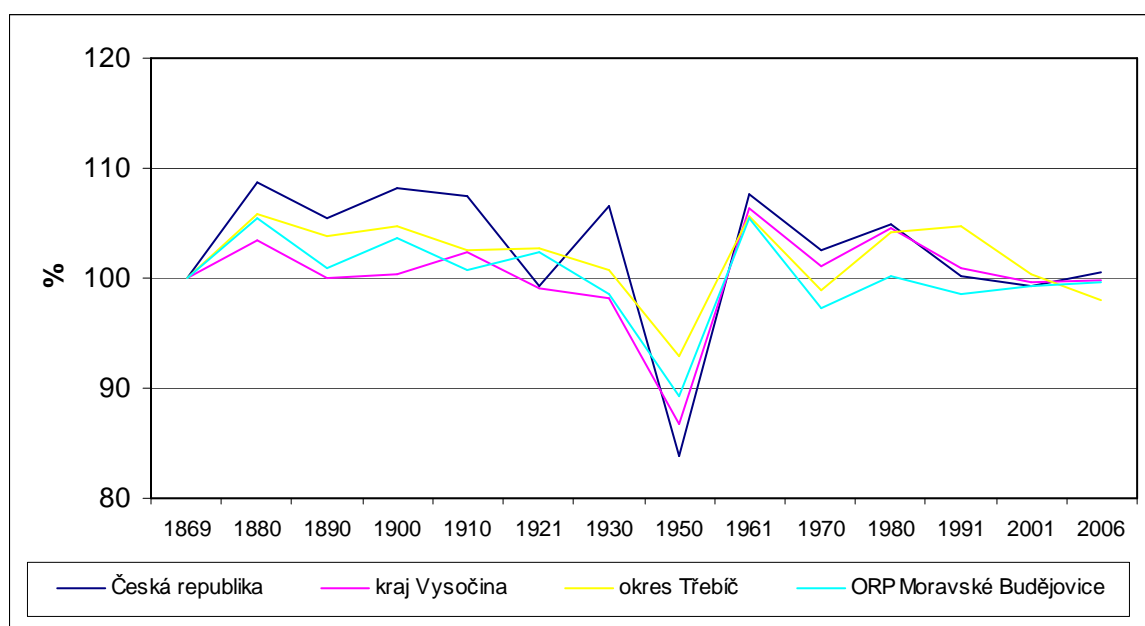
rok	Česká republika			Kraj Vysočina			okres Třebíč			ORP Moravské Budějovice		
	Abs.	Bi.	Ri.	Abs.	Bi.	Ri.	Abs.	Bi.	Ri.	Abs.	Bi.	Ri.
1869	7 565 463	100,0	100,0	505 480	100,0	100,0	89 979	100,0	100,0	24 295	100,0	100,0
1880	8 223 227	108,7	108,7	522 573	103,4	103,4	95 313	105,9	105,9	25 630	105,5	105,5
1890	8 666 456	114,6	105,4	522 562	103,4	100,0	98 952	110,0	103,8	25 864	106,5	100,9
1900	9 374 028	123,9	108,2	524 563	103,8	100,4	103 662	115,2	104,8	26 830	110,4	103,7
1910	10 076 727	133,2	107,5	536 488	106,1	102,3	106 363	118,2	102,6	27 027	111,2	100,7
1921	10 009 480	132,3	99,3	531 703	105,2	99,1	109 265	121,4	102,7	27 655	113,8	102,3
1930	10 674 240	141,1	106,6	521 768	103,2	98,1	110 153	122,4	100,8	27 233	112,1	98,5
1950	8 896 086	117,6	83,8	452 628	89,5	86,7	102 295	113,7	92,9	24 312	100,1	89,3
1961	9 571 531	126,5	107,6	481 045	95,2	106,3	107 975	120,0	105,6	25 661	105,6	105,5
1970	9 807 696	129,6	102,5	486 571	96,3	101,1	106 839	118,7	98,9	24 940	102,7	97,2
1980	10 291 927	136,0	104,9	508 868	100,7	104,6	111 300	123,7	104,2	24 975	102,8	100,1
1991	10 302 215	136,2	100,1	513 740	101,6	101,0	116 641	129,6	104,8	24 616	101,3	98,6
2001	10 230 060	135,2	99,3	512 143	101,3	99,7	116 957	130,0	100,3	24 436	100,6	99,3
2006	10 287 189	136,0	100,6	511 645	101,2	99,9	114 636	127,4	98,0	24 355	100,2	99,7

Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, vlastní zpracování a výpočty
Pozn.: Abs. – absolutně, Bi. – bazický index, Ri. – řetězový index

Obrázek č. 2 : Vývoj počtu obyvatel ve vybraných územních jednotkách dle bazického indexu v letech 1869 – 2006

(Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, vlastní zpracování)

Obrázek č. 3 : Vývoj počtu obyvatel ve vybraných územních jednotkách dle řetězového indexu v letech 1869 – 2006

(Zdroj: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, vlastní zpracování)

6.2. POHYB OBYVATEL

Z hlediska narozených a zemřelých občanů ORP Moravské Budějovice můžeme říct, že přirozený přírůstek dosahuje záporných hodnot, jelikož v letech 1994 až 2007 umírá více lidí než se rodí dětí. Nejnižší přirozený přírůstek je zaznamenán v roce 1997, kdy dosahoval hodnoty -111. Po migrační stránce je to ve správním obvodu lepší. V roce 1994 a 1995 je migrační saldo záporné, což znamená, že se odstěhovalo více občanů než přistěhovalo. Období od roku 1996 až do roku 2000 je ve znamení kladných hodnot mechanické migrace a v roce 1999 byla naměřena nejvyšší hodnota migračního salda v tomto období vůbec. V letech 2006 a 2007 je přirozená migrace znovu ve vysokých kladných hodnotách. Celkový přírůstek v letech 1994 – 2007 se však stále pohybuje spíše v záporných hodnotách. Kladné hodnoty jsou pouze v roce 1996, 1999, 2003, 2006 a 2007 a to jen kvůli vysokému počtu přistěhovalých občanů do správního obvodu.

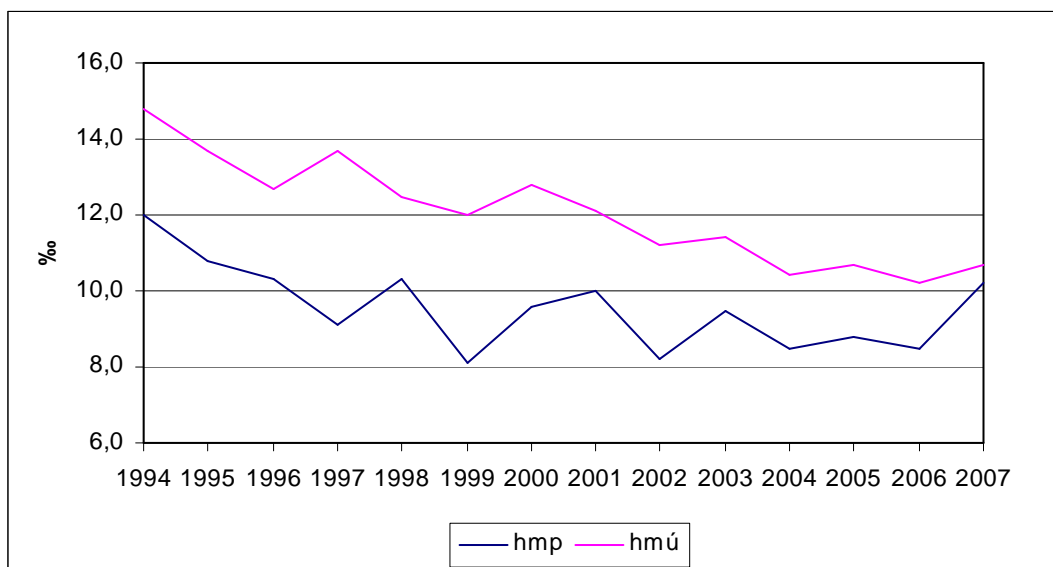
Tabulka č. 6: Pohyb obyvatelstva v ORP Moravské Budějovice v letech 1994 - 2007

rok	narození	zemřelí	přistěhovalí	vystěhovalí	střední stav obyvatelstva	hmp (‰)	hmú (‰)	přirozený přírůstek	migrační saldo	celkový přírůstek
1994	293	360	346	449	24 332	12,0	14,8	-67	-13	-80
1995	262	333	474	508	24 226	10,8	13,7	-71	-34	-105
1996	248	306	537	448	24 189	10,3	12,7	-58	89	31
1997	221	332	448	430	24 158	9,1	13,7	-111	18	-93
1998	249	302	512	479	24 101	10,3	12,5	-53	33	-20
1999	195	290	574	423	24 119	8,1	12,0	-95	151	56
2000	232	310	492	431	24 139	9,6	12,8	-78	61	-17
2001	240	290	454	460	24 065	10,0	12,1	-50	-6	-56
2002	197	269	425	430	23 999	8,2	11,2	-72	-5	-77
2003	227	273	436	379	23 966	9,5	11,4	-46	57	11
2004	203	250	572	473	23 997	8,5	10,4	-47	99	52
2005	210	257	452	489	23 981	8,8	10,7	-47	-37	-84
2006	204	245	569	486	23 960	8,5	10,2	-41	83	42
2007	244	256	643	539	24 027	10,2	10,7	-12	104	92

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm, vlastní zpracování a výpočty

Pozn.: hmp – hrubá míra porodnosti, hmú – hrubá míra úmrtnosti

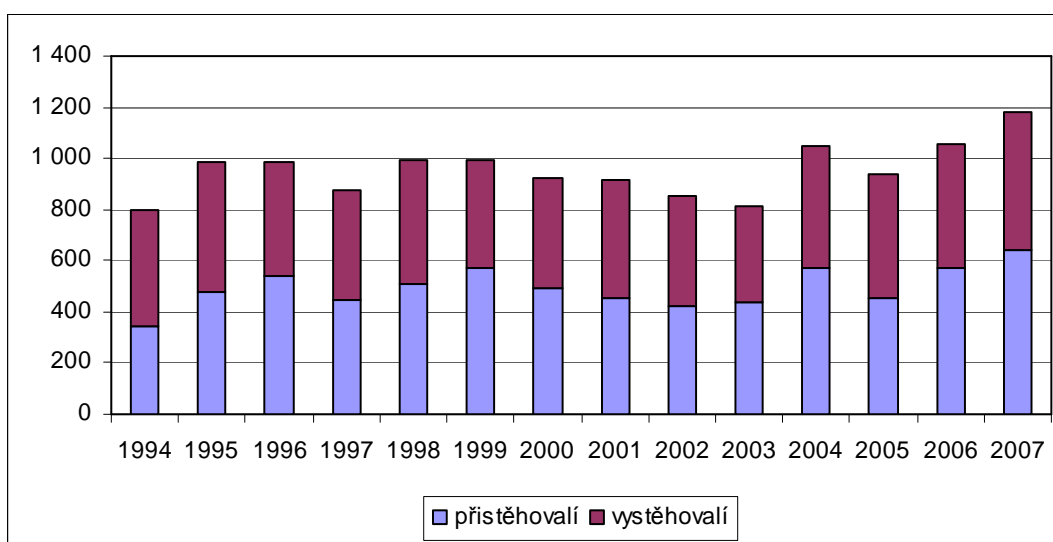
Vývoj hrubé míry porodnosti (hmp) v letech 1994 – 2007 se pohybuje v rozmezí od 8,1 ‰, což je nejnižší vypočítaná hodnota v roce 1999, do 12,0 ‰ v roce 1994. Za celé udané období hrubá míra úmrtnosti (hmú) značně převyšuje hrubou míru porodnosti (hmp), což má za následek zápornou hodnotu celkového přírůstku.

Obrázek č. 4: Vývoj hrubé míry porodnosti (hmp) a hrubé míry úmrtnosti (hmú) v ORP Moravské Budějovice v letech 1994 - 2007

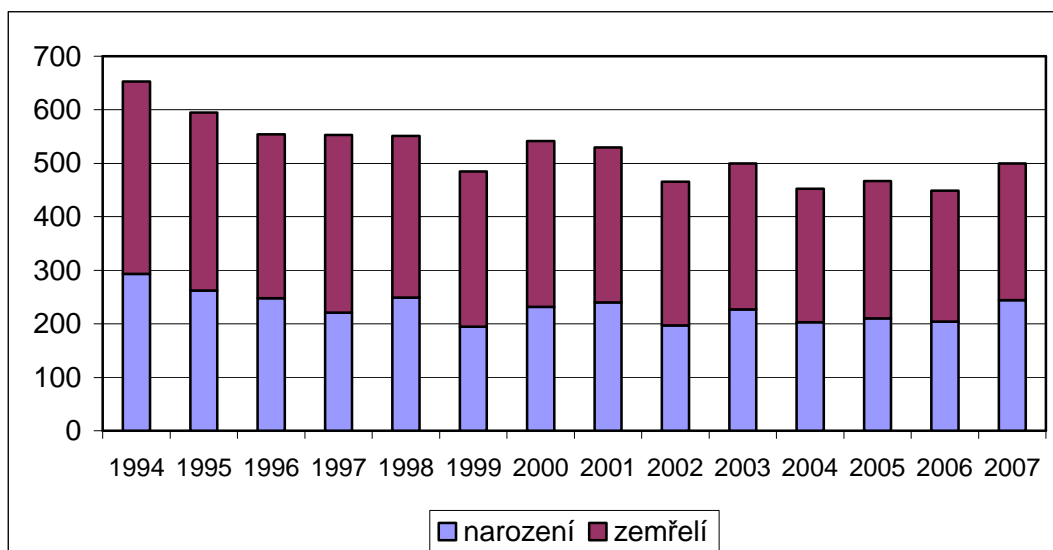
(Zdroj: ČSÚ Databáze demografických údajů za obce ČR : územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971 - 2007) [online]. © Český statistický úřad, 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>. Vlastní zpracování a výpočty)

Nejvíce obyvatel se do správního obvodu obce s rozšířenou působností přistěhovalo v roce 2007. Naopak nejméně přistěhovalých je v roce 1994. Z hlediska vystěhovalých osob z ORP Moravské Budějovice je důležitý rok 2007 kdy se zároveň nejvíce lidí odstěhovalo a rok 2003 se odstěhovalo lidí nejméně.

Obrázek č. 5: Porovnání počtu přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel do/z ORP Moravské Budějovice v letech 1994 - 2007

(Zdroj: : ČSÚ Databáze demografických údajů za obce ČR : územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971 - 2007) [online]. © Český statistický úřad, 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>.)

Obrázek č. 6: Porovnání počtu narozených a zemřelých obyvatel v ORP Moravské Budějovice v letech 1994 - 2007

(Zdroj: ČSÚ Databáze demografických údajů za obce ČR : územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí stěhování (1971 - 2007) [online]. © Český statistický úřad, 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>.), vlastní zpracování

6.3. STRUKTURA OBYVATEL PODLE VĚKU A POHLAVÍ

Ve správním obvodu ORP Moravské Budějovice dochází v letech 1991-2007 ke stárnutí populace. Poukazuje na to fakt, že od roku 1991 do 2007 vzrostla produktivní složka o 6,8 %. Naopak k výraznému poklesu došlo ve složce předproduktivní a to o 7,5 %. Poproduktivní složka obyvatelstva zaznamenává také od roku 1991 pomalý vzestup (o 0,7 %). Ještě v roce 2001 byl počet obyvatel v předproduktivní složce vyšší než v poproduktivní. V letech 2006 a 2007 už je více obyvatel ve složce poproduktivní. S tím souvisí zvyšující se index stáří od roku 1991 do 2007 o 37,9 %.

Tabulka č. 7: Struktura obyvatelstva podle věku v ORP Moravské Budějovice v letech 1991-2007

rok	počet obyvatel	z toho ve věku						index stáří
		0-14		15-65		65+		
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	
1991	24 616	5 533	22,5	15 415	62,6	3 668	14,9	66,3
2001	24 411	4 407	18,1	16 351	69,9	3 653	15,0	82,9
2006	24 355	3 737	15,3	16 858	69,2	3 769	15,4	100,9
2007	24 438	3 659	15,0	16 966	69,4	3 813	15,6	104,2

Zdroj: Český statistický úřad : Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností 1988 až 2007 [online]. © Český statistický úřad, 2009 , Aktualizováno dne: 27.11. 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/0C003AA2D5/\\$File/403008127.pdf](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/0C003AA2D5/$File/403008127.pdf)>.

Index feminity se v letech 1991-2007 ve správním obvodu pohybuje v hodnotách nepatrně nad 100 %, což znamená, že převažuje počet žen nad počtem mužů. Index závislosti I. se od roku 1991 neustále snižuje, je to následek poklesu obyvatel v předproduktivní složce. Index ekonomické závislosti také zaznamenal pokles, což je dáno nárůstem v poproduktivní složce.

Tabulka č. 8: Struktura obyvatelstva podle věku v ORP Moravské Budějovice v letech 1991-2007

rok	počet žen	index feminity	Index závislosti I.	index závislosti II.	index ekonomické závislosti
1991	12 505	103,3	35,9	23,8	59,7
2001	12 238	100,5	27,0	22,3	49,3
2006	12 189	100,2	22,2	22,4	44,6
2007	12 245	100,4	21,6	22,5	44,1

Zdroj: Český statistický úřad : *Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností 1988 až 2007* [online]. © Český statistický úřad, 2009 , Aktualizováno dne: 27.11. 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/0C003AA2D5/\\$File/403008127.pdf](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/0C003AA2D5/$File/403008127.pdf)>., vlastní výpočty

Nejnižší podíl předproduktivní složky v roce 2001 byl v obcích Nimpšov (9,7 %), Lovčovice (10,9 %) a Kojatice (11,6 %). Naproti tomu nejvyšší podíl byl v obcích Dědice (26,2 %), Pálovice (23,5 %) a Dolní Lažany (22,4 %). Nejvíce obyvatel v produktivním věku nalezneme v obcích Lovčovice (76,6 %), Třebelovice (69,2 %) a Babice (65,1 %) a naopak nejméně v obcích Kojatice (45,4 %) a Rácovice (51,4 %). V obcích Bohušice, Kostníky a Zvěrkovice je stejný podíl žen a mužů. V dalších 15-ti obcích je více žen než mužů. Ve zbylých 29 obcích převažují muži nad ženami.

6.4. STRUKTURA OBYVATELSTVA PODLE NÁRODNOSTI

Nejvíce obyvatel se v ORP Moravské Budějovice v letech 1991 a 2001 hlásilo k české, moravské a slezské národnosti. 1,2 % obyvatel se v roce 1991 hlásilo ke slovenské národnosti, ale v roce 2001 už tomu tak bylo pouze u 0,7 % obyvatel.

Tabulka č. 9: Struktura obyvatelstva podle národnosti ve správním obvodu ORP Moravské Budějovice v letech 1991 a 2001

rok	počet obyvatel	národnost											
		česká, moravská, slezská		slovenská		romská		polská		německá		ostatní	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
1991	24 616	24 209	98,3	301	1,2	32	0,1	12	0,1	10	0,1	53	0,2
2001	24 436	23 667	96,9	182	0,7	16	0,07	7	0,03	4	0,02	37	0,2

Zdroj: SLDB 1991 a SLDB 2001, vlastní výpočty

Pozn.: Abs. - absolutně

V roce 2001 v obcích Cidlina, Dědice, Hornice, Jiratice, Kdousov, Lovčovice, Nipšov, Pálovice a Štěpkov se vyskytují obyvatelé výhradně české, moravské a slezské národnosti. Téhož roku v obcích Kojatice a Litohoř se vyskytuje nejvyšší procento obyvatel se slovenskou národností.

Tabulka č. 10: Srovnání národnostního složení obyvatelstva ve vybraných jednotkách za rok 2001

	počet obyvatel	národnost											
		česká, moravská, slezská		slovenská		romská		polská		německá		ostatní	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Česká republika	10 230 060	9 641 129	94,2	193 190	1,9	11 746	0,1	51 968	0,5	39 106	0,4	39 574	0,4
kraj Vysočina	519 211	502 141	96,7	3 732	0,7	258	0,05	258	0,05	319	0,06	993	0,2
okres Třebíč	117 367	112 940	96,2	940	0,8	78	0,07	52	0,04	31	0,03	227	0,2
ORP Moravské Budějovice	24 436	23 667	96,9	182	0,7	16	0,07	7	0,03	4	0,02	37	0,2

Zdroj: Český statistický úřad : Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online]. © Český statistický úřad, 2005 , Aktualizováno dne: 19.9. 2007 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index>>., vlastní výpočty

Pozn.: Abs. - absolutně

Ve srovnání ORP Moravské Budějovice s vyššími územními jednotkami v roce 2001 se ukazuje, že správní obvod, kraj Vysočina a okres Třebíč se vyznačují podobnými hodnotami. Trochu od nich vybočují údaje za Českou republiku, kdy jsou zvýšená procenta obyvatel se slovenskou národností (1,9 %), polskou národností (0,5 %) a německou národností (0,4 %).

6.5. STRUKTURA OBYVATELSTVA PODLE NÁBOŽENSKÉHO VYZNÁNÍ

Od roku 1991 do 2001 dochází v ORP Moravské Budějovice k úbytku věřících obyvatel o 14,2 %. Naopak nárůst zaznamenal podíl obyvatel bez náboženského vyznání, došlo ke zvýšení o 14,5 %. Z věřících obyvatel se jich nejvíce řadí k římskokatolické církvi, ale i v ní došlo k mírnému úbytku a to o 2,9 %.

Tabulka č. 11: Struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání v roce 1991 a 2001 v ORP Moravské Budějovice

rok	věřící		z toho								bez vyznání		nezjištěno	
			Církev římskokatolická		Církev československá husitská		Československá církev evangelická		Pravoslavná církev v českých zemích					
			Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%				
1991	17 290	70,2	17 049	98,6	59	0,3	119	0,7	6	0,0	4 214	17,2	3 112	12,6
2001	13 674	56,0	13 088	95,7	52	0,4	95	0,7	14	0,1	7 742	31,7	3 020	12,4

Zdroj: SLDB 1991 a SLDB 2001, vlastní výpočty

Pozn.: Abs. - absolutně

V jednotlivých obcích ORP Moravské Budějovice se nejvíce věřících obyvatel nachází v Jiraticích (98,8 %) a Hornicích (93,8 %). Nejméně věřících obyvatel nalezneme v obcích Moravské Budějovice (45,3 %), Lesonice (47,3 %) a Lesná (47,3 %). V největší míře se obyvatelé jednotlivých obcí hlásí k církvi římskokatolické. V jedenácti obcích se nachází obyvatelstvo inklinující pouze k římskokatolické církvi. Nejvyšší procento obyvatel hlásících se k Československé evangelické církvi se nalézá v Pálovicích (3,8 %). Ke Svědkům Jehovovým se hlásí nejvíce občanů v obci Moravské Budějovice.

Vůči ostatním vyšším územním jednotkám (Česká republika, kraj Vysočina, okres Třebíč) je v ORP Moravské Budějovice nejvíce věřících obyvatel a to 56,0 %. Nejvíce obyvatel bez náboženského vyznání je v České republice. Nejvíce obyvatel ve všech daných územních jednotkách se hlásí k římskokatolické církvi. V České republice existují 3,0 % lidí, kteří inklinují k Církvi československé husitské, v nižších územních jednotkách je to o 2,1 % - 2,6 % méně.

Tabulka č. 12: Náboženské vyznání obyvatelstva ve vybraných jednotkách v roce 2001

	věřící		z toho										bez vyznání	
			církve římskokatolická		církve československá husitská		československá evangelická		pravoslavná církev v českých zemích		náboženská společnost Svědci Jehovovi			
			Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%		
ČR	3 288 088	32,1	2 740 780	83,4	99 103	3,0	117 212	3,6	22 968	0,7	23 162	0,7	6 039 991	59,0
kraj Vysočina	240 669	46,4	217 251	90,3	2 244	0,9	8 596	3,6	416	0,2	786	0,3	214 647	41,3
okres Třebíč	55 780	47,5	51 983	93,2	416	0,7	904	1,6	131	0,2	200	0,4	47 315	40,3
ORP Moravské Budějovice	13 674	56,0	13 088	95,7	52	0,4	95	0,7	14	0,1	32	0,2	7 742	31,7

Zdroj: Český statistický úřad : Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online]. © Český statistický úřad, 2005 , Aktualizováno dne: 19.9. 2007 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index>>., vlastní výpočty

Pozn.: Abs. – absolutně, ČR – Česká republika

6.6. STRUKTURA OBYVATELSTVA PODLE VZDĚLANOSTI

V období mezi sčítáními lidu, domů a bytů 1991 a 2001 vzrostlo vysokoškolsky vzdělané obyvatelstvo o 1,3 %. K růstu došlo i u obyvatel s vyšším odborným vzděláním (o 2,63 %), úplným středním vzděláním s maturitou (o 2,9 %) i středním vzděláním bez maturity (5,4 %). Ke snížení o 12,4 % došlo u obyvatel se základním vzděláním. Syntetický ukazatel vzdělanosti vzrostl z hodnoty 1,83 (v roce 1991) na 1,95 (v roce 2001).

Tabulka č. 13: Struktura obyvatelstva podle vzdělanosti v ORP Moravské Budějovice v letech 1991 a 2001 (%)

rok	obyvatelstvo 15+	vzdělání						syntetický ukazatel vzdělanosti
		základní, bez vzdělání	vyučení, střední bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné	VŠ	nezjištěno	
1991	19 083	41,8	35,5	18,2	0,04	3,8	0,6	1,83
2001	19 934	29,4	40,9	21,1	2,7	5,1	0,8	1,95

Zdroj: SLDB 1991 a SLDB 2001, vlastní výpočty

V rámci vyšších územních jednotek má správní obvod Moravské Budějovice v roce 2001 nejnižší syntetický ukazatel vzdělanosti. Podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva je o 3,8 % nižší v ORP Moravské Budějovice oproti České republice. Naopak ve správním

obvodu je nejvyšší procento obyvatel se základním vzděláním a vyučených obyvatel nebo obyvatel se středním vzděláním bez maturity.

Tabulka č. 14: Struktura vzdělanosti obyvatelstva ve vybraných jednotkách za rok 2001

	obyvatelstvo 15+	vzdělání										syntetický ukazatel vzdělanosti
		základní, bez vzdělání		vyučení, střední bez maturity		úplné střední s maturitou		vyšší odborné		vysokoškolské		
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	
Česká republika	8 575 198	2 013 041	23,5	3 255 400	40,0	2 134 917	24,9	296 254	3,5	762 459	8,9	2,10
kraj Vysočina	429 483	105 240	24,5	174 353	40,6	103 897	24,2	13 669	3,2	28 830	6,7	2,05
okres Třebíč	96 524	25 156	26,1	38 526	39,9	22 824	23,6	2 847	2,9	6 520	6,8	2,04
ORP Moravské Budějovice	19 934	5 861	29,4	8 146	40,9	4 215	21,1	548	2,7	1 022	5,1	1,95

Zdroj: Český statistický úřad : Sčítání lidu, domů a bytů 2001 [online]. © Český statistický úřad, 2005 , Aktualizováno dne: 19.9. 2007 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index>>., vlastní výpočty

Pozn.: Abs. - absolutně

Nejvíce vysokoškolsky vzdělaných obyvatel se nachází v obcích Moravské Budějovice (7,6 %) a Hornice (6 %). V Moravských Budějovicích a Lovčovicích se nachází největší množství lidí s úplným středním vzděláním s maturitou.

6.7. DOJÍŽĎKA ZA PRACÍ

Vzhledem k uvedeným územním jednotkám má ORP Moravské Budějovice v roce 2001 nejmenší procento obyvatel vyjíždějících do zaměstnání a to 78,9 %. Z nich nejvíce cestují občané za prací v rámci obce (49,4 %).

Tabulka č. 15 : Struktura EAO podle vyjíždění za prací v daných územních jednotkách za rok 2001

	EAO	vyjíždějící do zaměstnání		z toho							
				v rámci obce		v rámci okresu		v rámci kraje		do jiného kraje	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
ČR	5 253 400	4 287 908	81,6	2 039 504	47,6	1 066 899	24,9	690 002	16,1	320 827	7,5
kraj Vysočina	256 686	218 604	85,2	113 446	51,9	70 384	32,2	7 340	3,4	19 951	9,1
okres Třebíč	57 704	46 228	80,1	21 912	47,4	16 516	35,7	2 178	4,7	4 733	10,2
ORP Moravské Budějovice	11 605	9 154	78,9	4 520	49,4	3 078	33,6	272	3,0	1 128	12,3

Zdroj: SLDB 2001, vlastní výpočty

Nejvyšší procento vyjíždějících do zaměstnání v roce 2001 mají obce Kostníky (95,0 %), Oponěšice (86,8 %) a Želetava (84,2 %). Naopak nejméně obyvatel vyjíždí do zaměstnání z obcí Komárovice (46,0 %), Radkovice u Budče (47,4 %) a Chotěbudice (56,0 %).

Do jiného kraje cestují lidé za prací nejvíce z obcí Radkovice u Budče (48,1 %), Chotěbudice (39,3 %) a Lovčovice (35,7 %).

7. HOSPODÁŘSTVÍ

Hospodářství v ORP Moravské Budějovice je ovlivněno především přírodními podmínkami této oblasti a z části i historických vývojem. Díky změnám v podobě privatizací a restrukturalizací v 90. letech 20. století došlo ke zrušení některých výrobních provozů a naopak vzniklo velké množství menších firem. Ve správním obvodu ORP Moravské Budějovice je relativní nedostatek zastavitelných ploch pro výrobu a to znamená, že může u velkého množství obcí hrozit omezení tvorby pracovních příležitostí. Výroba a tvorba pracovních příležitostí se týká především větších obcí s dobrým dopravním napojením (Moravské Budějovice a zčásti Jemnice).

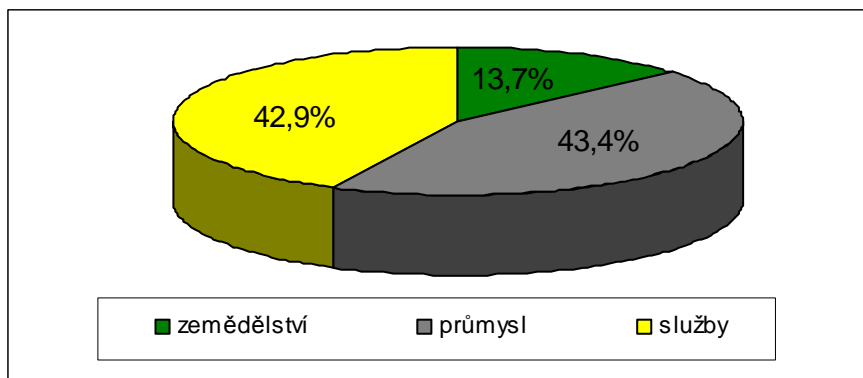
Tabulka č. 16: Struktura hospodářství podle jednotlivých sektorů v daných územních jednotkách za rok 2001

	ekonomicky aktivní	zemědělství		průmysl		služby	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
ČR	5 253 400	230 475	4,4	1 980 672	37,7	3 042 253	57,9
Kraj Vysočina	256 686	24 837	9,7	113 744	44,3	118 105	46,0
okres Třebíč	57 704	5 755	10,0	25 054	43,4	26 895	46,6
ORP M.B.	11 605	1 586	13,7	5 034	43,4	4 985	42,9

Zdroj: Český statistický úřad : *Sčítání lidu, domů a bytů 2001* [online]. © Český statistický úřad, 2005 , Aktualizováno dne: 19.9. 2007 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index>>., vlastní výpočty

Pozn.: Abs. – absolutně

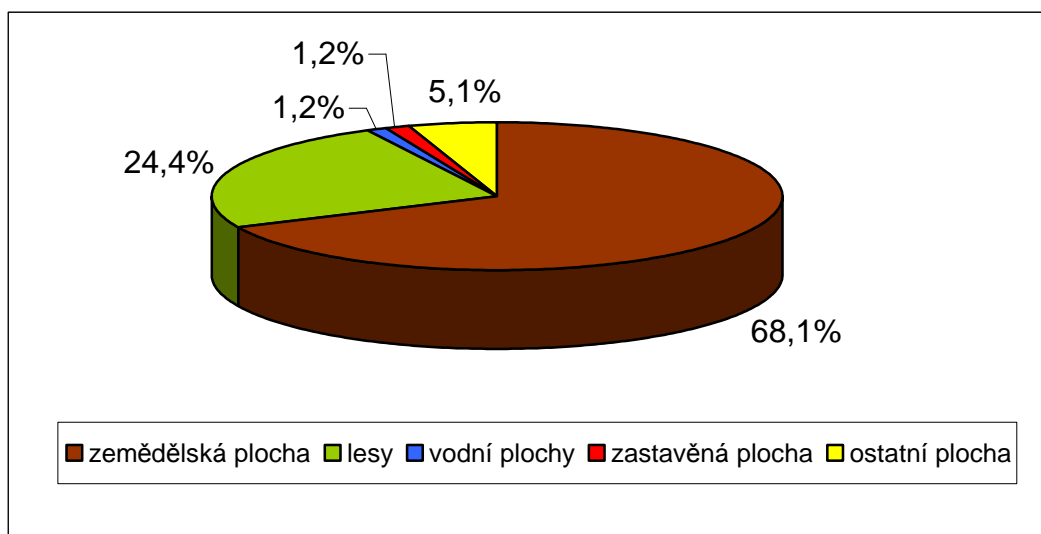
V primárním sektoru (zemědělství) je zaměstnáno nejméně ekonomicky aktivních obyvatel v České republice. Naopak nejvíce obyvatel republiky pracuje ve službách, což je hlavní trend dnešní doby. V kraji Vysočina i v okrese Třebíč je tento trend pořád patrný. Situace se mění až v OPR Moravské Budějovice, kdy nejvíce obyvatel pracuje v sekundárním sektoru (průmysl). Jelikož je ve správním obvodu vysoká koncentrace malých obcí, je podíl obyvatel zaměstnaných v zemědělství vysoký.

Obrázek č. 7: Struktura hospodářství podle jednotlivých sektorů za rok 2001 (Zdroj: SLDB 2001)

7.1. ZEMĚDĚLSTVÍ

ORP Moravské Budějovice patří do podhorské hospodářské krajiny. Konkrétně téměř celé území pokrývá bramborářská oblast, pouze okolí Police a Dešova můžeme zařadit do oblasti obilnářské. Celková výměra správného území k 31.12.2007 je 41 398 ha. Z celku tvoří 68,1 % zemědělská půda a 31,9 % je půda, která neslouží k zemědělským účelům. Půdu zemědělskou tvoří z 90,1 % pole, z 2,1 % zahrady, z 0,1 % sady a z 7,7 % trvalý travní porost. Naproti tomu půda nezemědělská zahrnuje lesní pozemky (24,4 %), vodní plochy (1,2 %), zastavěnou plochu (1,2 %) a plochy ostatní (5,1 %).

Obrázek č. 8: Rozdělení ORP Moravské Budějovice z hlediska půdního fondu v roce 2007

(Zdroj: RIS : *Regionální informační servis* [online]. © 2005-2008 RIS [cit. 2009-04-26]. Dostupný z WWW: <http://www.risy.cz/zivotni_prostredi_obceIII_vysocina>.)

Největší prostor tedy zabírají pole (orná půda), jelikož se nacházíme v zemědělské oblasti. Menší zastoupení mají lesní a trvalé travní porosty. Nejméně zastoupeny jsou zahrady a ovocné sady. To, co v ORP nenalezneme vůbec, jsou chmelnice a vinice, jelikož zde není vhodná poloha a podnebí pro vinařskou činnost.

V minulosti bylo okolí Moravských Budějovic považováno za oblast s převažující zemědělskou výrobou. V roce 1953 bylo založeno jednotné zemědělské družstvo s 21 zemědělci a s 200 ha půdy, která se do roku 1960 rozrostla na 602 ha zemědělské půdy. V dnešní době v zemědělském sektoru působí rok od roku čím dál méně ekonomických subjektů, ale i tak má zemědělství v oblasti stále vysoký význam. Nejvíce obyvatel pracuje v zemědělství v menších obcích, jedná se především o tzv. samostatně hospodařící rolníky.

K největším zemědělským podnikům patří ZEAS, a. s., který sídlí v Moravských Budějicích. Tato firma byla založena roku 1993 a zajišťuje nejen pěstování obilovin, travin a píce a chov dobytka a prasat, ale i výrobu kovodělných výrobků, těžbu dřeva, atd. K dalším podnikům patří např. ZD Dešov (rostlinná i živočišná výroba), Zeobs, spol. s. r. o. v Jemnici (rostlinná produkce), TEVAM, a. s. Moravské Budějovice (živočišná produkce) zásobující jatečnou drůbeží podnik Drůbež - Vysočina, Rolnická společnost Lesonice a. s. (rostlinná a živočišná výroba, nákladní doprava).

7.2. PRŮMYSL

V minulosti se průmyslová výroba ve správní oblasti vyvíjela velmi pomalu. Impulsem pro její rozvoj byla výstavba železnice v roce 1869. Rozvíjela se taková odvětví jako obuvnictví, strojírenství, perleťářství, dřevopřemysl. Po roce 1945 byly rozšiřovány některé průmyslové podniky (např. UP závod, Horácká pila,...)

V současnosti má průmyslová výroba v ORP Moravské Budějovice významné postavení. Nejvýznamnějším odvětvím je kovořezací a dřevopřemysl. Mezi další důležitá odvětví patří na Moravskobudějovicku potravinářský, papírenský a kožedělný průmysl. Na Jemnicku se jedná nejvíce o strojírenský a elektrotechnický průmysl a v Želetavě potravinářský a kovořezací průmysl.

K významným průmyslovým podnikům ve strojírenství patří Brabenec, spol. s. r. o. se sídlem v Želetavě, který byl založen v roce 1930, k roku 2006 čítá 63 zaměstnanců a zabývá se výrobou zemědělských strojů a zařízení pro potravinářský průmysl a dnes již také výrobou kachlových a ocelových kamen. Další firmou na strojírenském poli je KPS Metal a. s. v Moravských Budějovicích. Tato společnost čítá 119 zaměstnanců (k roku 2007) a zabývá se výrobou zařízení pro chemický a petrochemický průmysl, ocelových konstrukcí nebo zařízení pro čistírny odpadních vod. V papírenském průmyslu figurují v Moravských Budějicích tři podniky. Jedním z nich je Model MB Karton s. r. o. se 139 zaměstnanci, který se koncentruje na výrobu obalů až ze sedmivrstevných lepenek a na speciální výrobky z hladkých lepenek. Akciová společnost Model má sídlo ve Švýcarsku a má pobočky v evropských zemích, které jsou rozděleny do tří regionů. Region Západ sjednocuje Švýcarsko, Německo a Francii, region Střed se skládá z České republiky, Polska a Slovenska a do regionu Jihovýchod patří Chorvatsko. V České republice se Model kromě Moravských Budějovic ještě nachází v Opavě, Nymburce, Praze a Hostinném. Druhým papírenským podnikem je Štěpanovský a. s., firma na obaly širokého rozsahu s 90

pracovníky (k roku 2008), fungující od roku 1991 a na počátku roku 2000 transformovaná na akciovou společnost. Vyrábí se zde kaširované obaly, dárková balení, vlnitá lepenka a strojní, bednová a skládačková lepenka. A třetím podnikem je LITOBAL s.r.o., firma, která vznikla v roce 1991 a od 1.1.2005 vystupuje jako společnost s ručením omezeným. Její hlavní činností od samého počátku vzniku je výroba kartónových obalů a od roku 2005 ji doplňuje výroba papírových sáčků. LITOBAL s.r.o. zaměstnává cca 35 pracovníků. Ve městě Moravské Budějovice je potravinářský průmysl zastoupen podnikem Drůbež – Vysočina spol. s.r.o., Mlékárna spol. J+R s. r. o., Dr. Oetker, spol. s. r. o. a Oldřich Vonka – Pekárna. Drůbež – Vysočina spol. s. r. o. je firma rodinného typu a v provozuje od roku 2002. Její činností je výkrm drůbeže a následně její jatečné zpracování. Tento zpracovatelský závod čítá 230 zaměstnanců (k roku 2007) a patří ke středně velkým podnikům svého charakteru v České republice. V prosinci 2003 bylo ustanoveno veterinární správou, že společnost může být činná i v rámci Evropské unie. V Želetavě je to potravinářská firma BEL Sýry Česko a. s., která zde má dlouholetou tradici, jelikož mléko se tu zpracovávalo již od roku 1902. K roku 2007 zde pracovalo 250 zaměstnanců. K nejznámějším produktům sýrárny patří tavené sýry Smetanito, Matador, Želetava, Almette. Želetava je také sídlem kovodělného průmyslu, nalezneme zde firmy STROJMONT CZ a. s. a TIRAD, s. r. o. .

BAST, spol. s. r. o. je roku 1991 založená kovodělná společnost v Moravských Budějovicích se 192 pracovníky (k roku 2006), která zpracovává plech a vyrábí plechové díly.

Koller, s. r. o. je dřevozpracující firma s 69 pracovníky (k roku 2006) mající v Moravských Budějovicích truhlářskou výrobu, která se zabývá především výrobou dřevostaveb, srubů nebo palivového dřeva.

Firma ISOBAST s. r. o. je specialista na výrobky automobilového průmyslu a stavebnictví, ale především na izolační materiály jako jsou například těsnící pásy, izolační hadice, technické tkané a netkané textilie, napěněný PE, PUR, PP, PVC a další.

9. března 2000 byla v Moravských Budějovicích založena firma Plyno-elektro Železný s.r.o., jenž je pokračovatelem původní firmy fungující už od roku 1991 Miroslav Železný Plyno-elektro servis. Tato společnost zaměstnává 46 dělníků a montérů, kteří poskytují služby v oblastech rozvodů plynu, vody, elektroinstalace, topení, měření emisí a výroby a dodávek čističek odpadních vod. Plyno-elektro Železný s.r.o. je rozčleněna na jednotlivé útvary: útvary produktovody, rozvody, elektro, servis a vodohospodářské služby. Roku 2004 získala firma status aliančního partnera RWE Jihomoravské plynárenské Brno. Součástí je

i firemní prodejna. Společností zastupující ryze strojírenský průmysl v Moravských Budějicích je BUDEST s.r.o., která je jedním z hlavních dodavatelů firmy WALTER ENGINES a.s. Praha (výrobce motorů pro automobilový a letecký průmysl renomovaných značek). Založení se datuje od roku 1996 a specializuje se na výrobu přesných strojírenských výrobků a zámečnické kovovýroby. K roku 2008 měla firma 31 zaměstnanců.

V Mladoňovicích sídlí už po dvě desetiletí firma SWN Moravia, s. r. o., která se specializuje na výrobu dřevěných i kovových schodišť. Firma zaměstnává 120 zaměstnanců (k roku 2008), z nichž každý je odborníkem na svém místě. Celkem 60 % výroby je určen na export do zemí Evropy (např.: Rakousko, Itálie, Slovinsko, Maďarsko, Anglie,...)

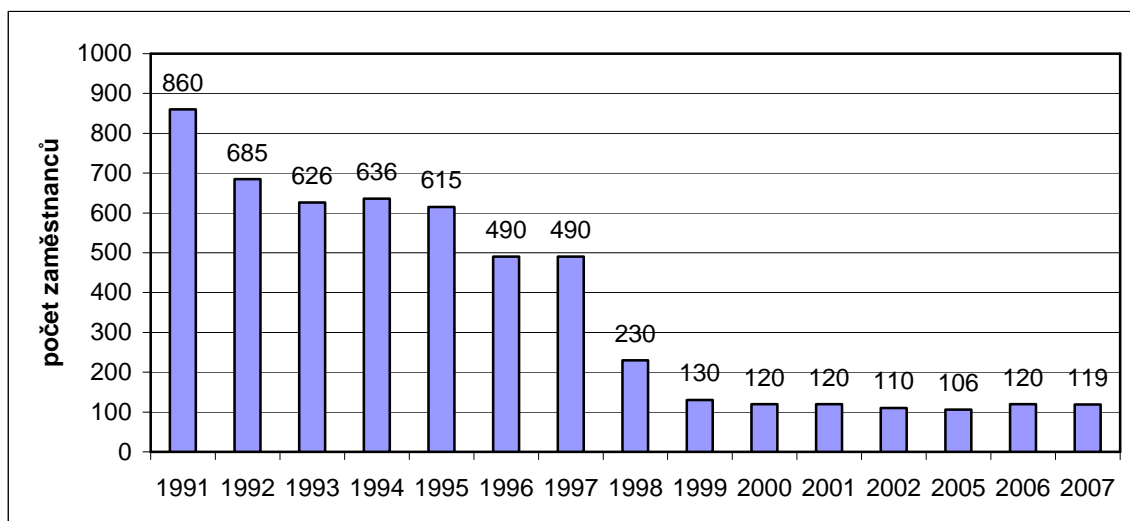
V Jemnici je situovaný podnik Jemča na výrobu a balení čajů, který byl založen roku 1958. Od roku 2006 je Jemča Jemnice součástí britské firmy Tetley Group, která je součástí konglomerátu TATA Group. Tetley Group je druhým největším podnikem na světě ve výrobě a distribuci baleného čaje. Jemča a.s. je i dnes vlastníkem největšího podílu na objemu prodaných čajů v České republice, její tržby přesahují 300 milionů korun ročně. K roku 2007 měla firma 100 zaměstnanců.

Tabulka č. 17: Největší zaměstnavatelé na území ORP Moravské Budějovice

firma	počet zaměstnanců (k roku 2007)	sídlo	průmysl
BEL Sýry Česko	250	Želetava	potravinářský
Drůbež Vysočina	230	Moravské Budějovice	potravinářský
Model MB Karton	139	Moravské Budějovice	papírenský
SWN Moravia	125	Mladoňovice	dřevozpracující
KPS Metal	119	Moravské Budějovice	strojírenský

Zdroj: HBI Česká republika : On-line databáze firem [online]. © HBI Česká republika s.r.o. [cit. 2009-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.hbi.cz/>>.

Obrázek č. 9: Vývoj počtu zaměstnanců v KPS Metal

(Zdroj: *HBI Česká republika : On-line databáze firem* [online]. © HBI Česká republika s.r.o. [cit. 2009-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.hbi.cz/>>.)

Razantní úbytek zaměstnanců v období 1997/1998 je způsoben změnou vlastníka firmy, ztrátou mnoha zakázek a omezováním výroby. Na jaře roku 2001 byl na firmu vyhlášen konkurs kvůli předlužení a platební neschopnosti. V říjnu 2002 se našel nový vlastník a to pražská akciová společnost FFWD a Královopolské strojírný od té doby vystupují pod novým názvem KPS Metal, a. s.

7.3. SLUŽBY

Terciální sféra, tedy sektor služeb, zaměstnává v ORP 42,9 % obyvatel, což je o 0,5 % méně než je zaměstnáno v sekundéru (v průmyslu). Nejdominantnější postavení má odvětví obchodu a oprav motorových vozidel a spotřebního zboží.

Vzdělanostním centrem správního obvodu je město Moravské Budějovice. Nachází se tu tři mateřské školy, dvě devítileté základní školy (ZŠ Havlíkova ul., ZŠ T.G.Masaryka), učiliště s nástavbovým studiem (Střední odborné učiliště řemesel a služeb), Základní umělecká škola a od 1.4.2006 Základní škola Moravské Budějovice, která se byla dříve označována za Speciální školu, pro děti dlouhodobě selhávající na klasické základní škole. V Moravských Budějovicích se nachází také Gymnázium a Střední odborná škola, které byly do roku 2004 dvě samostatné a na sobě nezávislé školy, ale 1. července 2004 došlo k jejich sloučení a střední odborná škola se stává součástí Gymnázia a Střední odborné školy. V obcích Želetava, Jemnice, Police, Domamil, Budkov jsou pouze školy základní devítileté (1.-9. ročník) a pětileté základní školy (1.-5. ročník)

nalezneme v obcích Litohoř, Jakubov, Dešov, Nové Syrovce, Lesonice, Třebelovice, Mladoňovice, Blatnice, Lukov . V ostatních obcích se školy nenacházejí a proto děti musí dojíždět.

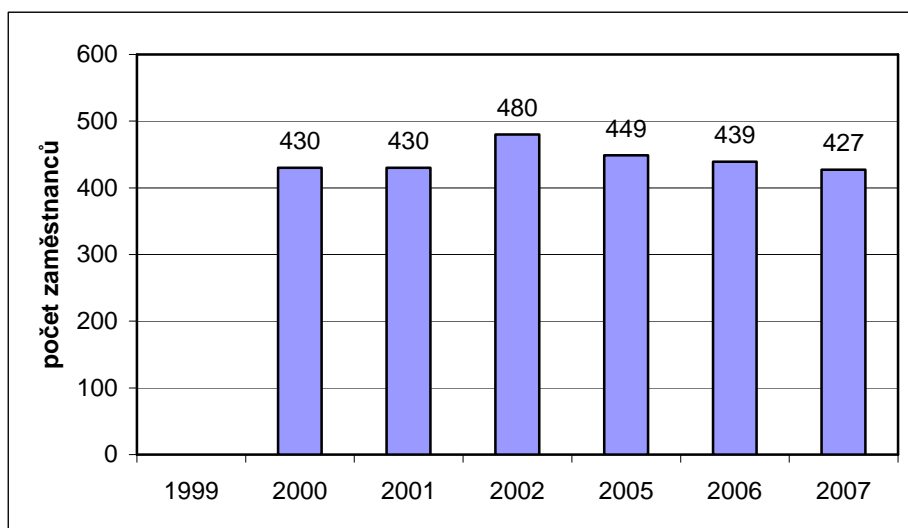
Podobně jako se školami je to i se zdravotnickými zařízeními. Ordinance praktického lékaře je jen v obci Jakubov, Kojatice a Nové Syrovce. V obcích Želetava, Lesonice, Domamil, Police, Litohoř se k praktickému lékaři přidávají ještě další specializované ordinace. Pouze v obcích Jemnice a Moravské Budějovice jsou zdravotnické služby na vyšší úrovni. V Jemnici nachází pomoc v psychiatrické léčebně lidé s poruchami duševního zdraví i se závislostmi jak na alkoholu tak i na jiných drogách, převážně se zde zaměřují na detoxikační kúru. V Moravských Budějovicích se ordinace praktických lékařů pro dospělé a další specializované ordinace (zubní, kožní, plicní, oční a ženský lékař) sjednocují na místním zdravotním středisku (poliklinice), které je spojeno se stanovištěm výjezdové skupiny zdravotnické záchranné služby. Ve správní obvodě není žádná nemocnice. S vážnějšími úrazy nebo onemocněními občané musí dojíždět do Třebíče.

Do zdravotnických zařízení můžeme zařadit i péči o staré a nemocné spoluobčany. Domov důchodců sídlí v Moravských Budějovicích stejně jako dům s pečovatelskou službou a léčebnou dlouhodobě nemocných, a dále pak v Kojaticích. Pečovatelské služby prokazují i v Želetavě a Jemnici. V prostorách bývalého Novosyrovického zámku byl v roce 1996 vybudován Ústav sociální péče pro chronické alkoholiky a staré občany, který se stal v roce 2004 příspěvkovou organizací. Ústav nabízí klientům pobyt v příjemném prostředí, ubytování, sociální i psychologickou pomoc a spoustu volnočasových aktivit.

Ve správním obvodu Moravské Budějovice v obci Budkov je situován i Dětský domov. Je umístěn v prostorách tamního renesančního zámku a jedná se o školské zařízení rodinného typu, jehož zřizovatelem je kraj Vysočina. Dětský domov byl zřízen roku 1957, ale již předtím zde byly umístěny řecké a korejské děti. Od roku 1960 nahradily řecké děti české. Domov funguje celoročně a jeho kapacita je 32 dětí ve věkovém rozmezí 3 až 18 let a momentálně je zcela obsazena. Děti jsou rozděleny do 4 rodinných skupin (po osmi lidech) a stará se o ně 26 zaměstnanců. Dětský domov má za úkol nahradit zde umístěným dětem jejich biologickou rodinu a naučit je základním návykům potřebných pro jejich budoucí život.

V ORP Moravské Budějovice se nachází velké množství menších či větších obchodů, z nichž největším subjektem je JMB družstvo, které bylo založeno roku 1955 a jedná se o

maloobchod a velkoobchod s potravinami a průmyslovým zbožím, který k roku 2007 zaměstnával 427 pracovníků. Pobočky dávají dohromady 70 obchodů.

Obrázek č. 10: Vývoj počtu zaměstnanců ve firmě JMB Družstvo
(Zdroj: HBI Česká republika : On-line databáze firem [online]. © HBI Česká republika s.r.o. [cit. 2009-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.hbi.cz/>>.)

7.4. CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

V ORP Moravské Budějovice není zatím cestovní ruch příliš rozvinutý, ale díky vysokému turistickému potenciálu by tomu mohlo být do příštích let jinak.

Několik turisticky zajímavých objektů zde však nalezneme. V roce 1995 byla obec Dešov prohlášena za vesnickou památkovou rezervaci díky dochované lidové architektuře. Jedná se například o barokně tvarovaný štít u domu č. p. 17 nebo o štukové výzdoby fasád a zdobená vrata. Městské památkové zóny jsou vyhlášeny v Moravských Budějovicích a Jemnici. Největší příval rekreatantů a návštěvníků v Moravských Budějovicích nastává v letních měsících, kdy tudy projíždějí na Vranovskou přehradu. Turisticky zajímavé jsou kostel sv. Jiljí s 50 m vysokou vyhlídkovou věží, ze které je krásný pohled na město i okolí, barokně klasicistní zámek, v jehož interiérech je dnes muzeum, nebo Masné krámy s přehledem tradičních řemesel. V červenci se v Moravských Budějovicích od roku 1997 v prostorách místního letního kina koná hudební festival Proti Proud, na který se sjíždí kapely nejen z celé České republiky ale i ze sousedních zemí. Jedná se také o humanitární akci, jelikož výtěžek putuje organizacím podporující lidi se sociálním znevýhodněním. Od roku 2008 spolupracují pořadatelé festivalu s Lejlou Abbasovou a s Mezinárodním festivalem dokumentárních filmů Jihlava. Do Jemnice zase jezdí lidé obdivovat zámek,

židovské město s hřbitovem nebo románskou věž kostela sv. Jakuba. Každoročně v červnu se tu koná historická slavnost s názvem Barchan, která je vyhlášena v celé Evropě. Slavnost je spojena s královnou Eliškou Přemyslovnou a Janem Lucemburským. Bohužel se přesně neví, kdy se Barchan konal poprvé a jestli se pověst kolující o pobytu Elišky Přemyslovny v Jemnici založena na pravdě nebo ne.

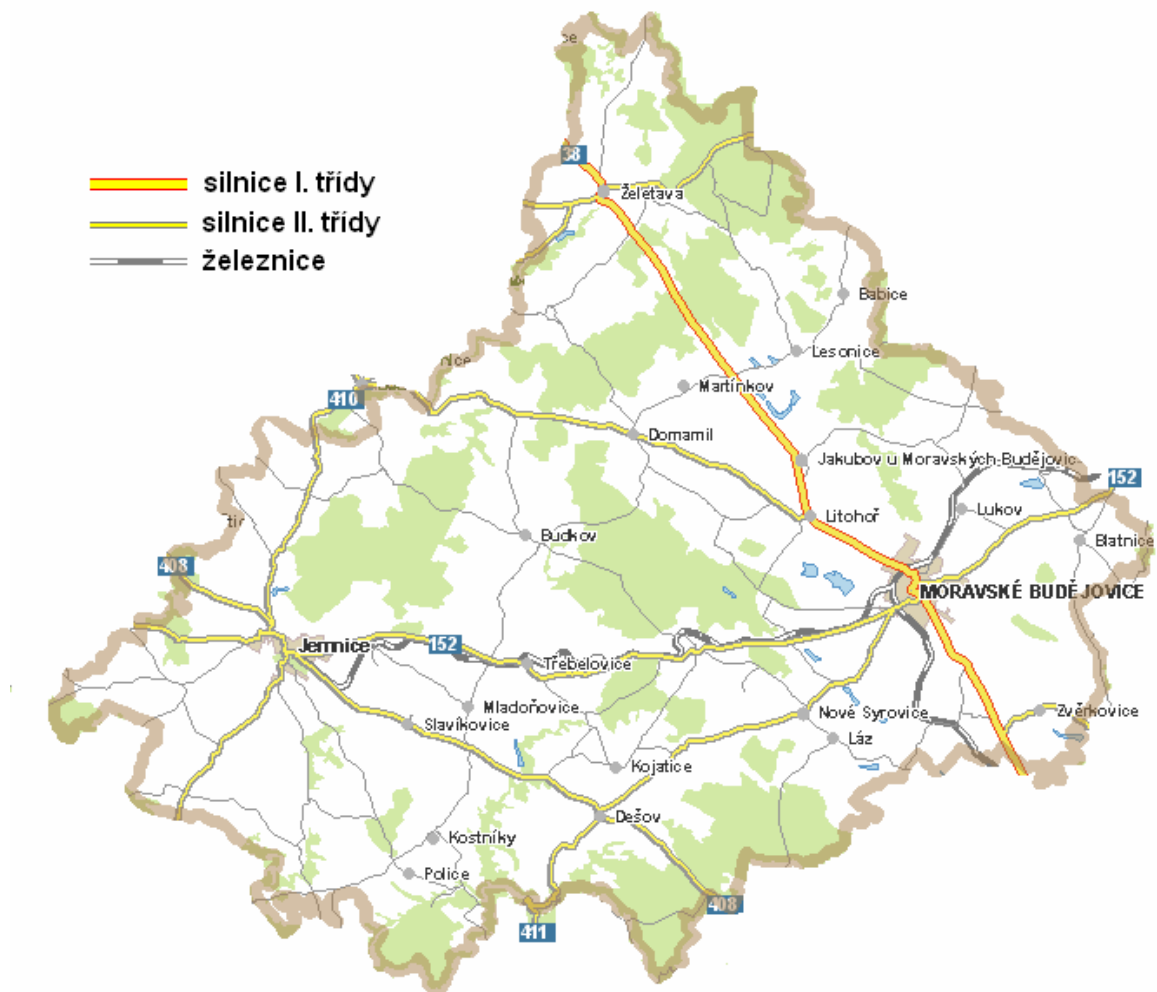
Zámek s anglickým parkem a kostelem sv. Martina jezdí obdivovat turisté do Budkova. Na místním hřbitově se nachází hraběcí hrobka s ostatky Karla Salma a jeho manželky starohraběnky Alžběty rozené Fürstenbergové, která zemřela v Římě a do Budkova byla posmrtně převezena.

Ve správním území se zatím nevyskytují speciální cyklostezky, ale město Moravské Budějovice je partnerem projektu, který řeší výstavbu dálkové cyklostezky Jihlava – Třebíč - Jaroměřice nad Rokytnou - Moravské Budějovice – Jemnice - Raabs an der Thaya, která by měla být dlouhá 120 km. Oblast křižují některé cyklotrasy, např. cyklotrasa č. 5125 z Jaroměřic nad Rokytnou do Telče procházející Želetavou, cyklotrasa č. 5233 z Moravských Budějovic do Zblovic nebo cyklotrasa č. 5124 vedoucí z Moravských Budějovic přes Vranín, Domamil a Radkovice u Budče na vrch Javořice. Vyznavače pěší turistiky potěší tzv. Graselova stezka, která vede od Novosyrovického rybníka, přes přírodní památky Habrová seč a U lusthauzu a zpět po hraně lesa k rybníku. Do regionu zasahuje též část tzv. Březinovy cesty, což je tématicky zaměřená stezka vedoucí po místech, která jsou určitým způsobem spojena se spisovatelem a básníkem Otokarem Březinou. Začátek je v Počátkách (zde se básník narodil) a téměř na konci prochází přes Želetavu a zakončení je v Jaroměřicích nad Rokytnou. Délka trasy je 64,5 km.

7.5. DOPRAVA

ORP Moravské Budějovice má z dopravního hlediska výhodnou polohu. Centrum správního obvodu, město Moravské Budějovice, leží na trase spojující Vídeň s Prahou, tzv. Císařské silnici. Tato silnice I. třídy č. I/38 (E 59) se za Jihlavou napojuje na dálnici D1. Dalším významným silničním spojem je silnice II. třídy č. 152 Jemnice – Moravské Budějovice – Jaroměřice nad Rokytnou - Třebíč. Důležitou silniční trasou II. třídy je II/411 spojující Moravské Budějovice - Vratěšín – hranice ČR/Rakousko a II/410, která prochází Třebíčí, Želetavou, Jemnicí a ve Vratěšíně se napojuje na II/411.

Železniční doprava v ORP Moravské Budějovice není na tak vysoké úrovni jako doprava silniční. K nejvýznamnější trati procházející správním obvodem patří jednoznačně celostátní rychlíková trať č. 241, která vede z Okříšek přes Moravské Budějovice do Znojma. Další trať, už pouze regionálního významu, vede z Jemnice do Moravských Budějovic (trať č. 243). Hromadnou autobusovou dopravu provozuje a zajišťuje firma TRADO Třebíč, ICOM TRANSPORT Jihlava a.s., ČSAD Rosice a menší soukromí dopravci a jsou jí dopravně obsluhovány všechny obce správního obvodu.⁴

Obrázek č. 11: Mapa ORP Moravské Budějovice s vyznačenými dopravními trasami (Zdroj: http://www.hsrs.cz/mapserv/mor_budejovice/index.php, vlastní upravení)

Jelikož silnice I/38 je velice tranzitně vytížena a situace byla nejhorší přímo ve městě Moravské Budějovice, jehož středem tato komunikace prochází, tak proto od

⁴ http://mbudejovice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9890&id=24054&query=doprava

14.5.2008 dochází k výstavbě obchvatu, který odkloní tranzitní dopravu z města. Stavba začíná za obcí Litohoř, kde se nová trasa odklání od původní silnice, pokračuje přes pozemky jižně od Moravských Budějovic, přes Mlýnský náhon a podmáčenou louku nedaleko rybníka U háje a na původní trasu se dostává za Lažínkami (na hranici Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje). Jelikož se na v oblasti stavby vyskytují některé přírodní nebo antropogenní překážky, bude vybudováno 5 mostů, 2 mimoúrovňové křižovatky u Moravských Budějovic (silnice II/411, II/152) a u Lažínek (silnice III/4118), přeložky silnic (II/411, III/4118), vodovodů, kanalizací a plynovodů. Vystavěna bude i třímetrová protihluková stěna o ploše 840 m². Délka celé stavby bude 6 352 m a uvedena do provozu by měla být v říjnu 2011.⁵

V současné době (duben 2009) na podmáčené louce vedle rybníka U háje dochází k výstavbě mostní konstrukce s pomocí dvou mobilních jeřábů (nosnost 800 a 650 tun). Ty umístily na vybudované pilíře tzv. výsuvnou skruž (230 tun), na kterou se zesponují bednění mostovky.

7.6. TRH PRÁCE

Míra nezaměstnanosti v ORP Moravské Budějovice v období od ledna 2005 do března 2009 je příliš vysoká. Nejvyšší byla v lednu 2005 (17,1%), ale do ledna 2008 proběhlo snížení nezaměstnanosti o 6,6 %. Bohužel se na začátku roku 2009 začala projevovat světová ekonomická krize. Počet uchazečů o zaměstnání se razantně zvýšil a od ledna 2009 do března 2009 byl zaznamenán nárůst nezaměstnanosti ve správním obvodu o 1% na 12 %. Ve většině obcí nastal během 3 měsíců (leden – březen 2009) vysoký nárůst nezaměstnanosti. Nejvíce postiženy byly obce Rácovice (navýšení o 7,5 %), Babice (navýšení nezaměstnanosti o 6,7 %), Hornice (navýšení o 6 %), Kojatice (navýšení o 5,6 %). Nejvyšší nezaměstnanost v březnu 2009 byla v obcích Kojatice (25 %), Komárovice (24 %), Dědice (23,5 %), Lesná (23,1 %), Nové Syrovice (21,6 %) a Meziříčsko (21,3 %). Naopak nejnižší míru nezaměstnanosti ve stejném období měly obce Jiratice (7,5 %), Vícenice (7,6 %), což jsou ale pořád vysoké hodnoty.

---

⁵ http://www.os-metropolis.info/doprava/silnicni/i_38/mb/obchvat_mb.htm

Ředitelství silnic a dálnic ČR : *Silnice I/38: Moravské Budějovice obchvat* [online]. © 2008 Ředitelství silnic a dálnic ČR [cit. 2009-04-05]. Dostupný z WWW: <[http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf007/\\$file/s38-morbudejovice-obchvat.pdf](http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf007/$file/s38-morbudejovice-obchvat.pdf)>.

Při porovnávání správního obvodu Moravské Budějovice s vyššími územními jednotkami je vidět, že ORP má míru nezaměstnanosti nejvyšší. Míra nezaměstnanosti v kraji Vysočina je o 3,9 % nižší než v ORP Moravské Budějovice a při porovnání okresu Třebíč a správního obvodu je nezaměstnanost v okrese nižší o 1,9 %.

Tabulka č. 18: Vývoj nezaměstnanosti v kraji Vysočina, okrese Třebíč a ORP Moravské Budějovice v letech 2005 - 2009

	kraj Vysočina		okres Třebíč		ORP Moravské Budějovice	
	dosažitelní uchazeči	míra nezaměstnanosti (%)	dosažitelní uchazeči	míra nezaměstnanosti (%)	dosažitelní uchazeči	míra nezaměstnanosti (%)
leden 2005	24 507	9,4	8 742	15,0	1 987	17,1
leden 2006	22 937	8,7	8 141	13,8	1 906	16,4
leden 2007	19 879	7,5	6 939	11,7	1 630	14,0
leden 2008	16 057	5,9	5 269	8,8	1 241	10,7
leden 2009	20 201	7,4	5 664	9,7	1 330	11,5
březen 2009	23 329	8,6	6 188	10,6	1 445	12,5

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>

Pozn.: Dosažitelní uchazeči – uchazeči o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.

8. SWOT analýza

❖ Silné stránky regionu

- Dlouhodobý růst počtu obyvatel
- Dobrá věková struktura obyvatelstva
- Existence zdravotního střediska v moravských Budějovicích: nejen ordinace dětských a praktických lékařů, ale i specializovaných lékařů (plicní, oční, zubní, ženský, kožní).
- Možnost kvalitního vzdělání v obci Moravské Budějovice: kromě tří mateřských a dvou základních škol se zde nachází i Gymnázium a Střední odborná škola, Střední odborné učiliště řemesel a služeb, Základní umělecká škola a základní škola pro žáky trpící poruchami učení.
- Napojení na silnici I. třídy
- Dobrá dostupnost obce s rozšířenou působností

❖ Slabé stránky regionu

- Vysoká zaměstnanost v zemědělství
- Absence dostatečného napojení na železnici
- Nízký podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním
- Nedostatečné napojení na železniční síť

❖ Příležitosti

- Vysoký rekreační a turistický potenciál
- Rozvoj cestovního ruchu daný přítomností památkové zóny
- Stavba obchvatu: po dostavbě by mělo dojít k poklesu dopravní zatíženosti centra obce Moravské Budějovice
- Rozvoj služeb zaměřených na seniory

❖ Hrozby

- Vysoký úbytek dětí => stárnutí populace
- Vysoká nezaměstnanost: k březnu 2009 činí 12,5 %
- Omezení tvorby pracovních příležitostí vzhledem k malému množství zastavitelných ploch pro výrobu

9. ZÁVĚR

Správní obvod obce s rozšířenou působností Moravské Budějovice se nachází v jihovýchodní části kraje Vysočina v okrese Třebíč. Skládá se ze dvou obcí s pověřeným úřadem (Moravské Budějovice a Jemnice) a celkem čítá 47 obcí. Poloha ORP Moravské Budějovice je dopravně výhodná díky umístění na silnici první třídy I/38 (E59) spojující Prahu s Vídní. Díky výstavbě obchvatu kolem Moravských Budějovic, který by měl být dokončen na podzim 2011, dojde ke zlepšení dopravního přetížení uvnitř města.

Moravské Budějovice, Jemnice a Želetava patří k průmyslovým obcím dané oblasti. Většina obyvatel pracuje v sekundárním sektoru hospodářství. Jelikož ve správním území figurují spíše menší obce, má stále vysoký význam i zemědělství, ve kterém je zaměstnáno mnohem více obyvatel než je republikový průměr. I když se ve správní oblasti nachází centra s pracovními příležitostmi, je zde neustále velká míra nezaměstnanosti, na níž se aktuálně podepisuje i světová finanční krize.

V ORP Moravské Budějovice dochází ke stárnutí populace, s čímž souvisí snižování porodnosti.

Velkou příležitostí pro region je rozvoj cestovního ruchu a vysoký rekreační a turistický potenciál. Ve správním území se nachází městské památkové zóny, zámky, muzeum, lidová architektura, přírodní rezervace a přírodní památky.

SUMMARY

The object of the bachelor work is the socio-economic characteristic of administration area of the municipality with extended competence Moravské Budějovice. Moravské Budějovice is situated in the south part of region Vysočina. There are 24 355 inhabitants (to year 2006).

At first was made the physical-geografic description and then the historical development of the area. The main component of this work is the structure of population and analysis of economical characteristic. At the end is carried out SWOT analysis.

Key words: social-economic characteristic, municipality with extended competence, population, Moravské Budějovice

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Vlastivědný sborník Moravskobudějovicka. MuDr. Ladislav Hosák, CSc.. Moravské Budějovice : Muzejní spolek v Moravských Budějovicích, 2005. 564 s.

EPUSA [online]. Copyright © 2003 - 2009 , poslední úprava: 08.06.2008 [cit. 2009-04-04].
Dostupný z WWW:
<http://www.epusa.cz/index.php?platnost_k=0&sessID=0&jazyk=cz&orp=1571&zkratka=obce>.

Dějiny Moravských Budějovic. PhDr. Rudolf Fišer, CSc. , PhDr. Eva Nováčková. 1. vyd. Třebíč : FIBOX s. r. o. Třebíč, léto 1997. 304 s. ISBN 80-85571-12-9.

Moravskobudějovicko Jemnicko : Vlastivěda Moravská. Doc. dr. Vladimír Nekuda, DrSc.. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost, 1997. 864 s. ISBN 80-85048-75-2.

Zeměpisný lexikon ČSR. 2. díl / [vyd. Jiří Demek]. -- 1. vyd. -- Praha : Academia, 1987. -- 584 s., mp., fot., vol. příl. -- CN-15570/4

Vodní toky a nádrže : Zeměpisný lexikon ČSR / [zprac. V. Vlček]. -- 1. vyd. -- Praha : Academia, 1984. -- 315 s., fot., mp. -- CN-10646/4

Quitt, E.: Mapa klimatických oblastí ČSR 1:500 000, GBP, Brno 1975

TOUŠEK, Václav, et al. *Vysočina : Tematický atlas*. Jihlava : Krajský úřad kraje Vysočina ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci, 2008. 35 s. Dostupný z WWW: <http://extranet.kr-vysocina.cz/download/pdf/edice/Atlas_Vysociny.pdf>. ISBN 978-80-254-2080-5.

Seznam použitých internetových zdrojů

Český statistický úřad [online]. © 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>

Integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí [online]. neuvvedeno [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat>>.

Český statistický úřad : Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností 1988 až 2007 [online]. © Český statistický úřad, 2009 , Aktualizováno dne: 27.11. 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/0C003AA2D5/\\$File/403008127.pdf](http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/t/0C003AA2D5/$File/403008127.pdf)>.

ČSÚ Databáze demografických údajů za obce ČR : územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971 - 2007) [online]. © Český statistický úřad, 2008 [cit. 2009-04-03]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm>

HBI Česká republika : On-line databáze firem [online]. © HBI Česká republika s.r.o. [cit. 2009-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.hbi.cz/>>.

Oficiální web města Moravské Budějovice [online]. neuveveno [cit. 2009-04-19]. Dostupný z WWW: <<http://mbudejovice.cz/>>.

Český statistický úřad - JIHLAVA [online]. © Český statistický úřad, 2009 [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.jihlava.czso.cz/>>.

RIS : Regionální informační servis [online]. © 2005-2008 RIS [cit. 2009-04-26]. Dostupný z WWW: <http://www.risy.cz/zivotni_prostredi_obceIII_vysocina>.

Ředitelství silnic a dálnic ČR : Silnice I/38: Moravské Budějovice obchvat [online]. © 2008 Ředitelství silnic a dálnic ČR [cit. 2009-04-05]. Dostupný z WWW: <[http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf007/\\$file/s38-morbudejovice-obchvat.pdf](http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf007/$file/s38-morbudejovice-obchvat.pdf)>.

Turistické informační centrum Jemnice [online]. 2005-2008 [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.tic.jemnice.cz/>>.

Barchan [online]. 2007-2008 [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.barchan.jemnice.cz/historie.html>>.

Turistické informační centrum Moravské Budějovice [online]. 2008 - Copyright - Keks Beseda, Moravske Budejovice [cit. 2009-04-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.infomb.cz/pamatky>>.

Graselova stezka [online]. nevedeno [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.graselovy-stezky.cz/index.php?stezka=novesyrovnice&ct=mapa>>.

Dětský domov Budkov [online]. nevedeno [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.ddbudkov.cz/content/blogsection/4/26/>>.

Ústav sociální péče Nové Syrovce [online]. nevedeno [cit. 2009-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.uspnovesyrovice.cz/>>.

MODEL Moravské Budějovice [online]. nevedeno [cit. 2009-04-26]. Dostupný z WWW: <http://www.modelgroup.com/cs/pusobiste-kontakty/ceska-republika/moravske-budejovice/model-obaly-a-s/ancFirma_view/organisation>.

Štěpanovský, a. s. [online]. ©2009 Štěpanovský, a.s. [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.stepanovsky.cz/cs/o-nas>>.

Drůbež Vysočina spol. s r.o. [online]. nevedeno [cit. 2009-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.drubez-vysocina.cz/cz/spolecnost.html>>.

SWN Moravia [online]. nevedeno [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.swn.cz/index.html>>.

Želetava 1902 [online]. nevedeno [cit. 2009-04-26]. Dostupný z WWW: <http://www.zeletava.cz/main.php?disp=o_spolecnosti&sess=>>.

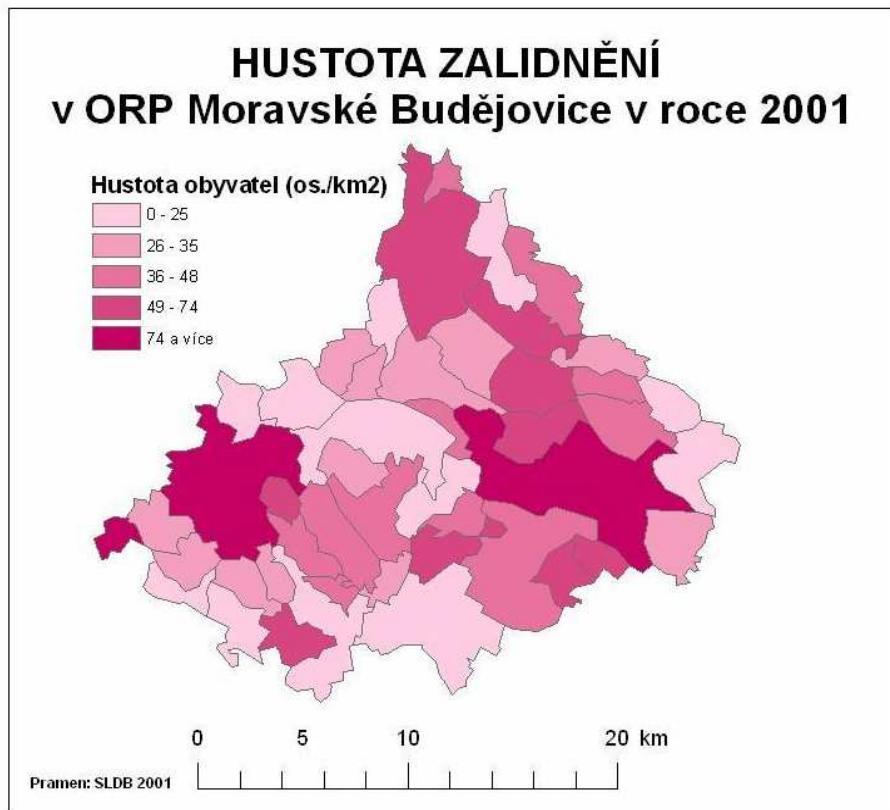
BAST s. r. o. [online]. nevedeno [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.bast.cz/?id=1&&lang=>>>.

JEMČA [online].nevedeno [cit. 2009-04-29]. Dostupný z WWW: <http://www.jemca.cz>

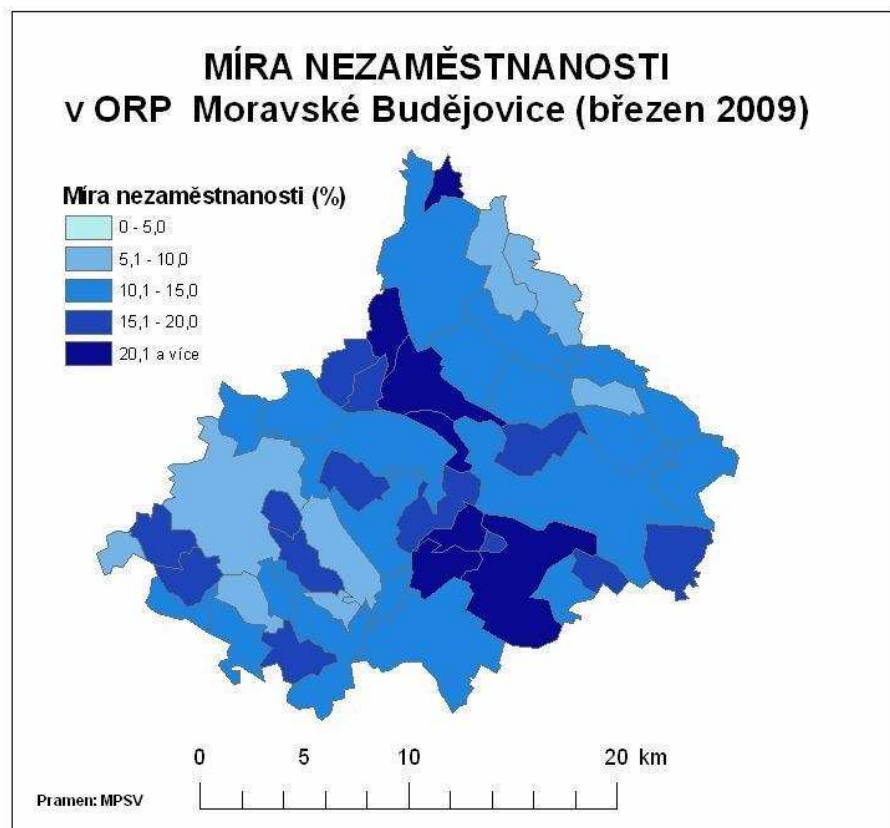
SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1:** Hustota zalidnění v ORP Moravské Budějovice v roce 2001
- Příloha č. 2:** Míra nezaměstnanosti v ORP Moravské Budějovice (březen 2009)
- Příloha č. 3:** Ekonomická aktivita obyvatelstva v ORP Moravské Budějovice v roce 2001
- Příloha č. 4:** Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva (EAO) podle sektorů ekonomiky v ORP Moravské Budějovice v roce 2001
- Příloha č. 5:** Vývoj počtu obyvatel v obcích ORP Moravské Budějovice v letech 1869 - 2001
- Příloha č. 6:** Vývoj počtu obyvatel v obcích ORP Moravské Budějovice v letech 1869 – 2001 podle bazických indexů (%)
- Příloha č. 7:** Struktura obyvatelstva v obcích ORP Moravské Budějovice podle národnosti v roce 1991
- Příloha č. 8:** Struktura obyvatelstva v obcích ORP Moravské Budějovice podle národnosti v roce 2001
- Příloha č. 9:** Struktura EAO v obcích ORP Moravské Budějovice v roce 2001
- Příloha č. 10:** Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích ORP Moravské Budějovice v roce 1991
- Příloha č. 11:** Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích ORP Moravské Budějovice v roce 2001
- Příloha č. 12:** Moravskobudějovický obchvat (foto - březen 2009)
- Příloha č. 13:** Mapa obchvatu Moravské Budějovice
- Příloha č. 14:** Cyklotrasy a turistické trasy na území ORP Moravské Budějovice
- Příloha č. 15:** Graselova stezka u Nových Syrovic

Příloha č.1

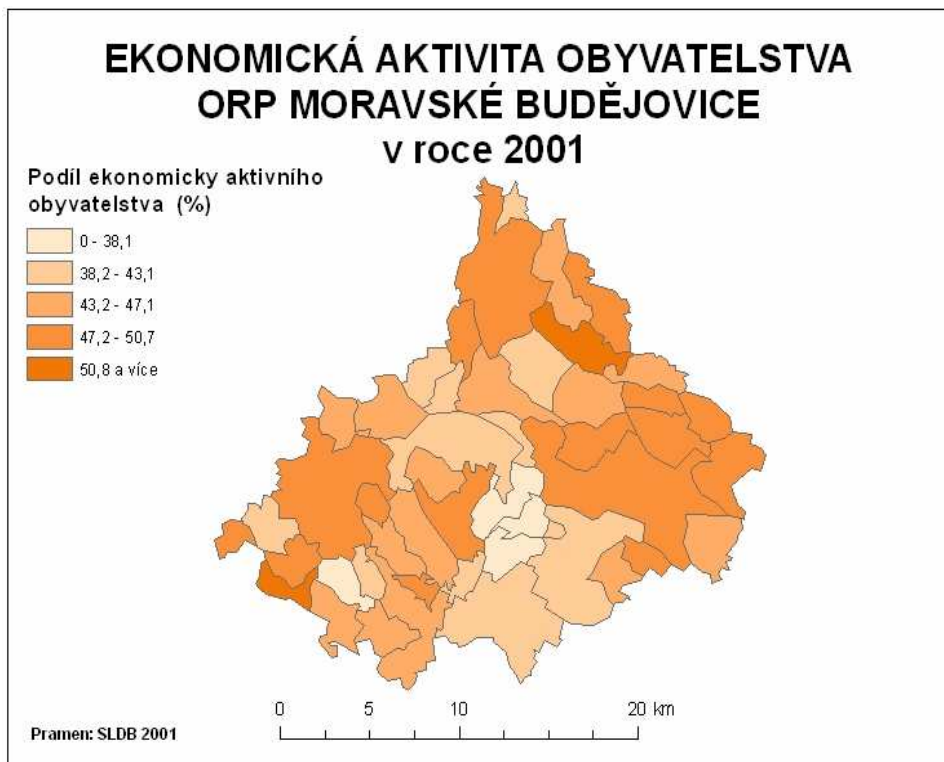

Příloha č. 2

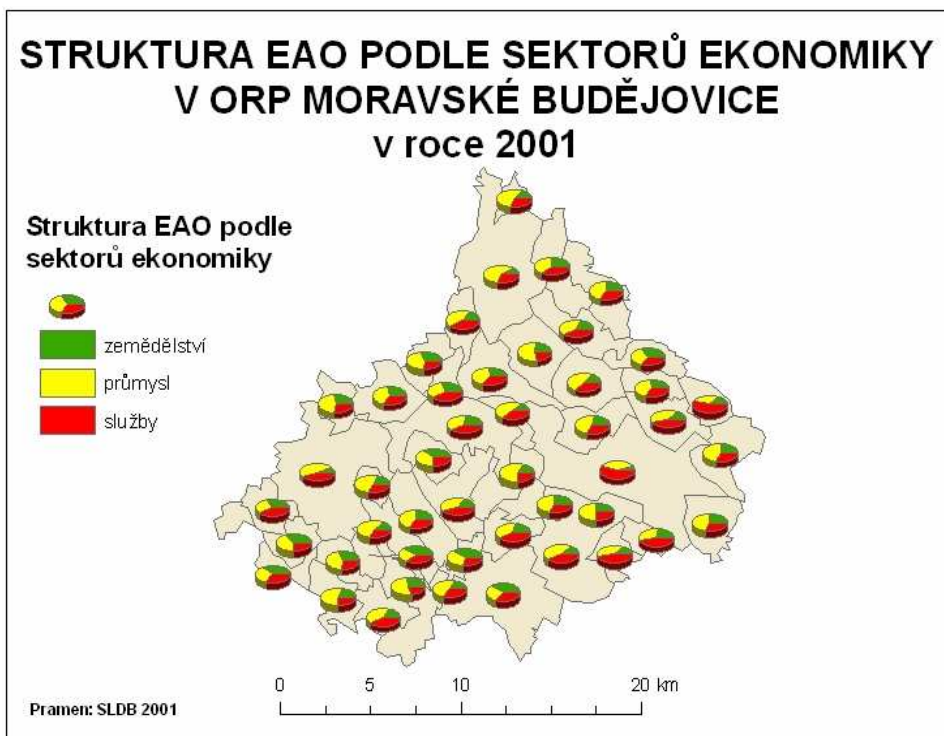

Příloha č. 3

Příloha č. 4

Příloha č. 5: Vývoj počtu obyvatel v obcích ORP Moravské Budějovice v letech 1869 - 2001

	Počet obyvatel												
	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Babice	383	416	429	453	425	428	371	302	319	293	256	230	212
Bačkovice	259	253	262	287	295	305	288	226	217	215	190	163	139
Blatnice	421	482	504	456	482	471	462	444	438	431	416	381	383
Bohušice	246	285	288	307	272	292	275	222	208	176	153	114	120
Budkov	721	777	713	670	641	661	616	594	517	557	441	398	387
Cidlina	218	233	258	236	227	225	215	186	188	157	155	126	117
Častohostice	307	336	311	307	301	310	335	274	311	263	220	200	179
Dědice	226	199	191	200	187	192	210	185	174	174	158	138	141
Dešov	720	731	736	774	785	825	803	684	675	608	529	458	432
Dolní Lažany	247	283	268	253	258	274	245	189	176	148	149	147	152
Domamil	591	575	557	526	518	530	484	413	422	353	347	297	272
Hornice	156	158	148	145	139	158	168	119	120	120	114	84	80
Chotěbudice	298	298	282	295	316	299	270	227	177	167	145	114	112
Jakubov u M. Budějovic	570	563	536	526	539	524	543	477	526	516	511	555	572
Jemnice	2 812	3 136	3 025	3 325	3 484	3 486	3 637	3 522	3 852	3 802	4 011	4 282	4 307
Jiratice	111	108	120	123	121	115	135	101	101	101	100	99	86
Kdousov	237	222	265	259	226	251	272	219	224	184	144	128	108
Kojatice	380	438	397	408	406	384	358	491	586	544	513	424	370
Komárovice	296	286	280	284	271	281	249	221	225	204	170	126	118
Kostníky	339	335	330	367	343	351	362	264	270	276	262	215	226
Láz	303	302	311	314	305	314	323	293	319	311	300	283	280
Lesná	180	226	232	227	222	258	228	203	210	175	129	99	93
Lesonice	562	600	578	661	629	648	656	525	581	554	516	526	484
Lhotice	229	220	233	249	261	271	251	193	196	172	192	169	156
Litohoř	629	623	609	631	618	569	619	521	596	515	499	504	479
Lomy	292	308	299	331	301	296	305	220	219	212	177	147	153
Lovčovice	119	110	113	125	117	136	134	72	70	78	77	71	64
Lukov	469	432	413	489	487	500	509	462	394	371	337	295	367
Martínkov	670	702	715	729	648	635	564	437	440	395	332	302	289
Menhartice	210	201	203	225	233	253	233	198	175	140	163	146	162
Meziříčko	242	240	237	239	218	245	224	161	151	131	118	111	99
Mladoňovice	429	411	473	483	487	540	525	457	430	409	375	370	370
Moravské Budějovice	3 503	3 957	4 334	4 554	4 728	5 007	5 130	5 209	5 985	6 367	7 265	7 884	8 004
Nimpšov	239	247	307	297	282	266	229	146	149	126	105	91	72
Nové Syrovce	767	813	814	887	953	1 026	994	907	984	1 061	1 005	966	986
Oponěšice	352	374	328	324	364	375	336	337	309	268	231	228	171
Pálovce	303	345	316	340	307	321	312	230	244	219	190	155	166
Police	801	747	762	818	804	832	731	560	583	530	455	389	384
Rácovice	229	243	236	241	253	267	251	187	188	173	139	106	105
Radkovice u Budče	270	277	228	226	261	260	225	212	180	161	166	136	137
Radotice	228	227	274	283	302	302	295	255	248	221	204	173	149
Slavíkovice	271	320	354	354	353	340	389	302	323	293	273	230	228
Štepkov	222	245	229	234	243	234	254	181	173	149	142	128	114
Třebelovice	608	622	643	686	718	668	609	538	531	516	518	465	467
Vícenice	282	261	277	231	246	295	252	248	230	223	207	202	187
Zvěrkovice	281	297	278	281	266	313	291	258	304	275	266	216	222
Želetava	2 067	2 166	2 168	2 170	2 136	2 122	2 066	1 649	1 723	1 606	1 660	1 545	1 544

Zdroj: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005 I. díl. Český statistický úřad. Praha 2006, 759 s., vlastní zpracování

Příloha č. 6: Vývoj počtu obyvatel v obcích ORP Moravské Budějovice v letech 1869 – 2001 podle bazických indexů (%)

	Počet obyvatel												
	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Babice	100,0	108,6	112,0	118,3	111,0	111,7	96,9	78,9	83,3	76,5	66,8	60,1	55,6
Bačkovice	100,0	97,7	101,2	110,8	113,9	117,8	111,1	87,3	83,8	83,0	73,4	62,9	53,7
Blatnice	100,0	114,5	119,7	108,3	114,5	111,9	109,7	105,5	104,0	102,4	98,8	90,5	91,0
Bohušice	100,0	115,9	117,1	124,8	110,6	118,7	111,8	90,2	84,6	71,5	62,2	46,3	48,8
Budkov	100,0	107,8	98,9	92,9	88,9	91,7	85,4	82,4	71,7	77,3	61,2	55,2	53,7
Cidlina	100,0	106,8	118,3	108,3	104,1	103,2	98,6	85,3	86,2	72,0	71,1	57,8	53,7
Častohostice	100,0	109,4	101,3	100,0	98,0	101,0	109,1	89,2	101,3	85,7	71,7	65,1	58,3
Dědice	100,0	88,1	84,5	88,5	82,7	85,0	92,9	81,9	77,0	77,0	69,9	61,1	62,4
Dešov	100,0	101,5	102,2	107,5	109,0	114,6	111,5	95,0	93,8	84,4	73,5	63,6	60,0
Dolní Lažany	100,0	114,6	108,5	102,4	104,5	110,9	99,2	76,5	71,3	59,9	60,3	59,5	61,5
Domamil	100,0	97,3	94,2	89,0	87,6	89,7	81,9	68,9	71,4	59,7	58,7	50,3	46,0
Hornice	100,0	101,3	94,9	92,9	89,1	101,3	107,7	76,3	76,9	76,9	73,1	53,8	51,3
Chotěbudice	100,0	100,0	94,6	99,0	106,0	100,3	90,6	76,2	59,4	56,0	48,7	38,3	37,6
Jakubov u M. Budějovic	100,0	98,8	94,0	92,3	94,6	91,9	95,3	83,7	92,3	90,5	89,6	97,4	100,3
Jemnice	100,0	111,5	107,6	118,2	123,9	124,0	129,3	125,2	137,0	135,2	142,6	152,3	153,2
Jiratice	100,0	97,3	108,1	110,8	109,0	103,6	121,6	91,0	91,0	91,0	90,1	89,2	77,5
Kdousov	100,0	93,7	111,8	109,3	95,3	105,9	114,8	92,4	94,5	77,6	60,8	54,0	45,6
Kojatice	100,0	115,3	104,5	107,4	106,8	101,1	94,2	129,2	154,2	143,2	135,0	111,5	97,4
Komárovice	100,0	96,6	94,6	95,9	91,6	94,9	84,1	74,7	76,0	68,9	57,4	42,6	39,9
Kostníky	100,0	98,8	97,3	108,3	101,2	103,5	106,8	77,9	79,6	81,4	77,3	63,4	66,7
Láz	100,0	99,7	102,6	103,6	100,7	103,6	106,6	96,7	105,3	102,6	99,0	93,4	92,4
Lesná	100,0	125,6	128,9	126,1	123,3	143,3	126,7	112,8	116,7	97,2	71,7	55,0	51,7
Lesonice	100,0	106,8	102,8	117,6	111,9	115,3	116,7	93,4	103,4	98,6	91,8	93,6	86,1
Lhotice	100,0	96,1	101,7	108,7	114,0	118,3	109,6	84,3	85,6	75,1	83,8	73,8	68,1
Litohoř	100,0	99,0	96,8	100,3	98,3	90,5	98,4	82,8	94,8	81,9	79,3	80,1	76,2
Lomy	100,0	105,5	102,4	113,4	103,1	101,4	104,5	75,3	75,0	72,6	60,6	50,3	52,4
Lovčovice	100,0	92,4	95,0	105,0	98,3	114,3	112,6	60,5	58,8	65,5	64,7	60,0	53,8
Lukov	100,0	92,1	88,1	104,3	103,8	106,6	108,5	98,5	84,0	79,1	71,9	62,9	78,3
Martínkov	100,0	104,8	106,7	108,8	96,7	94,8	84,2	65,2	65,7	59,0	49,6	45,1	43,1
Menhartice	100,0	95,7	96,7	107,1	111,0	120,5	111,0	94,3	83,3	66,7	77,6	69,5	77,1
Meziříčko	100,0	99,2	97,9	98,8	90,1	101,2	92,6	66,5	62,4	54,1	48,8	45,9	40,9
Mladoňovice	100,0	95,8	110,3	112,6	113,5	125,9	122,4	106,5	100,2	95,3	87,4	86,2	86,2
Moravské Budějovice	100,0	113,0	123,7	130,0	135,0	142,9	146,4	148,7	170,9	181,8	207,4	225,6	228,5
Nimpšov	100,0	103,3	128,5	124,3	118,0	111,3	95,8	61,1	62,3	52,7	43,9	38,1	30,1
Nové Syrovce	100,0	106,0	106,1	115,6	124,3	133,8	129,6	118,3	128,3	138,3	131,0	125,9	128,6
Oponěšice	100,0	106,3	93,2	92,0	103,4	106,5	95,5	95,7	87,8	76,1	65,6	64,8	48,6
Pálovce	100,0	87,8	104,3	112,2	101,3	105,9	103,0	75,9	80,5	72,3	62,7	51,2	54,8
Police	100,0	93,3	95,1	102,1	100,4	103,9	91,3	69,9	72,8	66,2	56,8	48,6	47,9
Rácovice	100,0	106,1	103,1	105,2	110,5	116,6	109,6	81,7	82,1	75,5	60,7	46,3	45,9
Radkovice u Budče	100,0	102,6	84,4	83,7	96,7	96,3	83,3	78,5	66,7	59,6	61,5	50,4	50,7
Radotice	100,0	99,5	120,2	124,1	132,5	132,5	129,4	111,8	108,8	96,9	89,5	75,9	54,4
Slavíkovice	100,0	118,1	130,6	130,6	130,3	125,5	143,5	111,4	119,2	108,1	100,7	84,9	84,1
Štepkov	100,0	110,4	103,2	105,4	109,5	105,4	114,4	81,5	77,9	67,1	64,0	57,7	51,4
Třebelovice	100,0	102,3	105,8	112,8	118,1	109,9	100,2	88,5	87,3	84,9	85,2	76,5	76,8
Vícenice	100,0	92,6	98,2	81,9	87,2	104,6	89,3	87,9	81,6	79,1	73,4	71,6	66,3
Zvěrkovice	100,0	105,7	98,9	100,0	94,7	111,4	103,6	91,8	108,2	97,9	94,7	76,9	79,0
Želetava	100,0	104,8	104,9	105,0	103,3	102,7	100,0	79,8	83,5	77,7	80,3	74,7	74,7

Zdroj: Kolektiv autorů Českého statistického úřadu: Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2005 I. díl. Český statistický úřad. Praha 2006, 759 s., vlastní zpracování

Příloha č. 7: Struktura obyvatelstva v obcích ORP Moravské Budějovice podle národnosti v roce 1991

1991	počet obyvatel	národnost											
		česká, moravská, slezská		slovenská		romská		polská		německá		ostatní	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Babice	230	230	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Bačkovice	163	160	98,2	3	1,8	0	-	0	-	0	-	0	-
Blatnice	381	378	99,1	1	0,3	0	-	1	0,3	0	-	1	0,3
Bohušice	114	113	99,1	0	-	0	-	1	0,9	0	-	0	-
Budkov	398	376	94,5	3	0,8	17	4,3	0	-	1	0,2	1	0,2
Cidlina	126	125	99,2	1	0,8	0	-	0	-	0	-	0	-
Častostovice	200	198	99,0	2	1,0	0	-	0	-	0	-	0	-
Dědice	138	134	97,1	4	2,9	0	-	0	-	0	-	0	-
Dešov	458	455	99,4	2	0,4	0	-	0	-	0	-	1	0,2
Dolní Lažany	147	146	99,3	1	0,7	0	-	0	-	0	-	0	-
Domamil	297	296	99,7	0	-	0	-	1	0,3	0	-	0	-
Hornice	84	84	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Chotěbudice	114	113	99,1	1	0,9	0	-	0	-	0	-	0	-
Jakubov u M. Budějovic	555	554	99,8	0	-	0	-	0	-	0	-	1	0,2
Jemnice	4 282	4 189	97,8	81	1,9	1	0,0	1	0,0	1	0,0	10	0,2
Jiratice	99	99	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Kdousov	128	126	98,4	1	0,8	0	-	0	-	1	0,8	0	-
Kojatice	424	405	95,5	16	3,8	0	-	0	-	0	-	3	0,7
Komárovice	126	125	99,2	1	0,8	0	-	0	-	0	-	0	-
Kostníky	215	214	99,5	1	0,5	0	-	0	-	0	-	0	-
Láz	283	283	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Lesná	99	97	98,0	0	-	0	-	1	1,0	0	-	1	1,0
Lesonice	526	523	99,4	2	0,4	0	-	0	-	0	-	1	0,2
Lhotice	169	165	97,6	4	2,4	0	-	0	-	0	-	0	-
Litohoř	504	477	94,6	21	4,2	0	-	2	0,4	2	0,4	2	0,4
Lomy	147	147	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Lovčovice	71	71	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Lukov	295	290	98,3	4	1,4	0	-	1	0,3	0	-	0	-
Martínkov	302	301	99,7	1	0,3	0	-	0	-	0	-	0	-
Menhartice	146	142	97,3	3	2,0	0	-	0	-	1	0,7	0	-
Meziříčko	111	109	98,2	1	0,9	0	-	0	-	0	-	1	0,9
Mladoňovice	370	368	99,4	1	0,3	0	-	0	-	0	-	1	0,3
Moravské Budějovice	7 884	7 749	98,3	96	1,2	14	0,2	2	0,0	3	0,0	20	0,3
Nimpšov	91	90	98,9	1	1,1	0	-	0	-	0	-	0	-
Nové Syrovice	966	947	98,0	15	1,6	0	-	0	-	0	-	4	0,4
Oponěšice	228	226	99,1	2	0,9	0	-	0	-	0	-	0	-
Pálovice	155	148	95,5	6	3,9	0	-	0	-	0	-	1	0,6
Police	389	385	99,0	2	0,4	0	-	1	0,3	0	-	1	0,3
Rácovice	106	104	98,1	0	-	0	-	0	-	0	-	2	1,9
Radkovice u Budče	136	135	99,3	0	-	0	-	0	-	1	0,7	0	-
Radotice	173	173	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Slavíkovice	230	229	99,6	0	-	0	-	1	0,4	0	-	0	-
Štepkov	128	128	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Třebelovice	465	459	98,7	6	1,3	0	-	0	-	0	-	0	-
Vicenice	202	199	98,5	1	0,5	0	-	0	-	0	-	2	1,0
Zvěrkovice	216	212	98,1	4	1,9	0	-	0	-	0	-	0	-
Želetava	1 545	1 532	99,2	13	0,8	0	-	0	-	0	-	0	-

Zdroj: SLDB 1991

Příloha č. 8: Struktura obyvatelstva v obcích ORP Moravské Budějovice podle národnosti v roce 2001

2001	počet obyvatel	národnost											
		česká, moravská, slezská		slovenská		romská		polská		německá		ostatní	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Babice	212	201	94,8	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Bačkovice	139	136	97,8	3	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Blatnice	383	378	98,9	1	0,3	0	-	0	-	0	-	2	0,5
Bohušice	120	113	94,2	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Budkov	378	372	98,4	0	-	3	0,8	0	-	1	0,3	1	0,3
Cidlina	117	117	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Častohostice	179	176	98,3	2	1,1	0	-	0	-	0	-	1	0,6
Dědice	141	141	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Dešov	432	426	98,6	1	0,2	1	0,2	0	-	0	-	0	-
Dolní Lažany	152	151	99,3	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Domamil	272	268	98,5	1	0,4	0	-	0	-	0	-	0	-
Hornice	80	80	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Chotěbudice	112	106	94,6	1	0,9	0	-	0	-	0	-	0	-
Jakubov u M. Budějovic	572	565	98,8	4	0,7	0	-	0	-	0	-	0	-
Jemnice	4 307	4 166	96,7	53	1,2	0	-	0	-	0	-	18	0,4
Jiratice	86	86	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Kdousov	108	108	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Kojatice	370	347	93,8	10	2,7	0	-	0	-	0	-	0	-
Komárovice	118	115	97,5	1	0,8	0	-	0	-	0	-	0	-
Kostníky	226	221	97,8	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Láz	280	279	99,6	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Lesná	93	91	97,8	1	1,1	0	-	0	-	0	-	0	-
Lesonice	484	479	99,0	3	0,6	2	0,4	0	-	0	-	0	-
Lhotice	156	142	91,0	2	1,3	0	-	0	-	0	-	0	-
Litohoř	479	466	97,3	10	2,1	0	-	1	0,2	1	0,2	0	-
Lomy	153	138	90,2	0	-	0	-	0	-	0	-	1	0,7
Lovčovice	64	64	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Lukov	367	361	98,4	1	0,3	0	-	1	0,3	0	-	0	-
Martínkov	289	286	99,0	1	0,3	0	-	0	-	0	-	0	-
Menhartice	162	161	99,4	1	0,6	0	-	0	-	0	-	0	-
Meziříčko	99	98	99,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Mladoňovice	370	353	95,4	0	-	0	-	0	-	0	-	1	0,3
Moravské Budějovice	8 004	7 725	96,5	70	0,9	9	0,1	2	0,02	1	0,01	6	0,01
Nimpšov	72	72	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Nové Syrovce	986	945	95,8	4	0,4	0	-	1	0,1	0	-	0	-
Oponěšice	171	155	90,6	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Pálovice	166	166	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Police	384	369	96,1	2	0,5	0	-	0	-	0	-	1	0,3
Rácovice	105	103	98,1	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Radkovice u Budče	137	128	93,4	0	-	0	-	0	-	1	0,7	0	-
Radotice	149	147	98,7	1	0,7	0	-	0	-	0	-	0	-
Slavíkovice	228	225	98,7	0	-	0	-	1	0,4	0	-	0	-
Štepkov	114	114	100,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Třebelovice	467	454	97,2	1	0,2	1	0,2	0	-	0	-	0	-
Vicenice	187	174	93,0	0	-	0	-	0	-	0	-	1	0,5
Zvěrkovice	222	211	95,0	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Želetava	1 544	1 488	96,4	8	0,5	0	-	1	0,1	0	-	5	0,3

Zdroj: SDLB 2001

Příloha č. 9: Struktura EAO v obcích ORP Moravské Budějovice v roce 2001

2001	obyvatelstvo celkem	EAO (ekonomicky aktivní obyvatelstvo)		zaměstnaní		odvětví ekonomické činnosti					
		celkem	% na celkovém počtu obyvatel	celkem	% na EAO	zemědělství		průmysl		služby	
						Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Babice	212	104	49,1	88	84,6	26	25,0	43	41,3	35	33,7
Bačkovice	139	63	45,3	51	81,0	12	19,0	35	55,6	16	25,4
Blatnice	383	186	48,6	166	89,2	44	23,6	84	45,2	58	31,2
Bohušice	120	58	48,3	44	75,9	8	13,8	19	32,8	31	53,4
Budkov	378	161	42,6	134	83,2	40	24,8	52	32,3	69	42,9
Cidlina	117	55	47,0	48	87,3	14	25,5	20	36,3	21	38,2
Častohostice	179	87	48,6	77	88,5	19	21,9	27	31	41	47,1
Dědice	141	51	36,2	44	86,3	13	25,5	22	43,1	16	31,4
Dešov	432	185	42,8	158	85,4	73	39,5	47	25,4	65	35,1
Dolní Lažany	152	68	44,7	60	88,2	23	33,8	21	30,9	24	35,3
Domamil	272	125	46,0	98	78,4	33	26,4	49	39,2	43	34,4
Hornice	80	33	41,3	31	93,9	13	39,4	11	33,3	9	27,3
Chotěbudice	112	50	44,6	46	92,0	14	28,0	22	44,0	14	28,0
Jakubov u M. Budějovic	572	267	46,7	237	88,8	41	15,4	128	47,9	98	36,7
Jemnice	4 307	2 093	48,6	1 886	90,1	163	7,8	1 002	47,9	929	44,3
Jíratice	86	34	39,5	28	82,4	14	41,2	7	20,6	13	38,2
Kdousov	108	53	49,1	44	83,0	10	18,9	25	47,2	18	33,9
Kojatice	370	108	29,2	88	81,5	23	21,3	40	37,0	45	41,7
Komárovice	118	50	42,4	37	74,0	6	12,0	25	50,0	19	38,0
Kostníky	226	100	44,2	98	98,0	27	27,0	53	53,0	20	20,0
Láz	280	126	45,0	108	85,7	18	14,3	49	38,9	59	46,8
Lesná	93	39	41,9	32	82,1	6	15,4	21	53,8	12	30,8
Lesonice	484	255	52,7	225	88,2	50	19,6	102	40,0	103	40,4
Lhotice	156	79	50,6	58	73,4	14	17,7	41	51,9	24	30,4
Litohoř	479	239	49,9	215	90,0	51	21,3	113	47,3	75	31,4
Lomy	153	67	43,8	57	85,1	19	28,4	26	38,8	22	32,8
Lovčovice	64	36	56,3	34	94,4	14	38,9	10	27,8	12	33,3
Lukov	367	184	50,1	158	85,9	24	13,1	77	41,8	83	45,1
Martínkov	289	122	42,2	106	86,9	29	23,8	66	54,1	27	22,1
Menhartice	162	82	50,6	78	95,1	29	35,4	32	39,0	21	25,6
Meziříčko	99	47	47,8	32	68,1	8	17,0	20	42,6	19	40,4
Mladoňovice	370	170	45,9	145	85,3	44	25,9	68	40,0	58	34,1
Moravské Budějovice	8 004	3 984	49,8	3 534	88,7	206	5,2	1 613	40,5	2 165	54,3
Nimpšov	72	31	43,1	30	96,8	8	25,8	15	48,4	8	25,8
Nové Syrovce	986	403	40,9	349	86,6	55	13,7	175	43,4	173	42,9
Oponěšice	171	76	44,4	70	92,1	29	38,2	27	35,5	20	26,3
Pálovice	166	67	40,4	56	83,6	22	32,8	17	25,4	28	41,8
Police	384	181	47,1	160	88,4	34	18,8	73	40,3	74	40,9
Rácovice	105	40	38,1	34	85,0	7	17,5	23	57,5	10	25
Radkovice u Budče	137	57	41,6	37	64,9	18	31,6	24	42,1	15	26,3
Radotice	149	55	36,9	49	89,1	17	30,9	23	41,8	15	27,3
Slavíkovice	228	103	45,2	90	87,4	13	12,6	57	55,3	33	32,1
Štepkov	114	49	43,0	43	87,8	15	30,6	14	28,6	20	40,8
Třebelovice	467	237	50,7	202	85,2	41	17,3	90	38	106	44,7
Vicenice	187	92	49,2	80	87,0	24	26,1	38	41,3	30	32,6
Zvěrkovice	222	99	44,6	86	86,9	25	25,3	43	43,4	31	31,3
Želetava	1 544	754	48,8	689	91,4	72	9,5	445	59	237	31,5

Příloha č. 10: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích ORP Moravské Budějovice v roce 1991 (Zdroj: SLDB 1991)

1991	počet obyvatel	ženy	věkové kategorie						index feminity
			0-14		15-59		60+		
			Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	
Babice	230	113	54	23,5	124	53,9	52	22,6	96,6
Bačkovice	163	77	30	18,4	94	57,7	39	23,9	89,5
Blatnice	381	182	84	22,0	227	59,6	70	18,4	91,5
Bohušice	114	62	19	16,7	67	58,8	28	24,5	119,2
Budkov	398	194	115	28,9	192	48,2	91	22,9	95,1
Cidlina	126	66	11	8,7	82	65,1	33	26,2	110,0
Častohostice	200	97	38	19,0	112	56,0	50	25,0	94,2
Dědice	138	68	32	23,2	77	55,8	29	21,0	97,1
Dešov	458	229	87	19,0	248	54,1	123	26,9	100,0
Dolní Lažany	147	74	33	22,5	75	51,0	39	26,5	101,4
Domamil	297	149	72	24,2	158	53,2	67	22,6	100,7
Hornice	84	41	14	16,7	47	56,0	23	27,4	95,3
Chotěbudice	114	54	18	15,8	66	57,9	30	26,3	90,0
Jakubov u M. Budějovic	555	286	156	28,1	312	56,2	87	15,7	106,3
Jemnice	4 282	2 204	1 059	24,7	2 507	58,6	716	16,7	106,1
Jiratice	99	46	26	26,3	52	52,5	21	21,2	86,8
Kdousov	128	62	27	21,1	67	52,3	34	26,6	93,9
Kojatice	424	269	48	11,3	183	43,2	193	45,5	173,5
Komárovice	126	60	17	13,5	78	61,9	31	24,6	90,9
Kostníky	215	104	46	21,4	127	59,1	42	19,5	93,7
Láz	283	143	75	26,5	140	49,5	68	24,0	102,1
Lesná	99	52	18	18,2	49	49,5	32	32,3	110,6
Lesonice	526	265	118	22,4	313	59,5	95	18,1	101,5
Lhotice	169	88	35	20,7	90	53,3	44	26,0	108,6
Litohoř	504	260	98	19,5	292	57,9	114	22,6	106,6
Lomy	147	72	26	17,7	87	59,2	34	23,1	96,0
Lovčovice	71	34	23	32,4	41	57,7	7	9,9	91,9
Lukov	295	148	64	21,7	176	59,7	55	18,6	100,7
Martínkov	302	143	68	22,5	162	53,7	72	23,8	89,9
Menhartice	146	74	36	24,7	79	54,1	31	21,2	102,8
Meziříčko	111	62	21	18,9	60	54,1	30	27,0	126,5
Mladoňovice	370	183	76	20,5	223	60,3	71	19,2	97,9
Moravské Budějovice	7 884	4 041	1 848	23,4	4 640	58,9	1 396	17,7	105,2
Nimpšov	91	42	20	22,0	48	52,7	23	25,3	85,7
Nové Syrovce	966	499	197	20,4	520	53,8	249	25,8	106,9
Oponěšice	228	118	54	23,7	121	53,1	53	23,2	107,3
Pálovice	155	80	24	15,5	94	60,6	37	23,9	106,7
Police	389	193	72	18,5	209	53,7	108	27,8	98,5
Rácovice	106	54	15	14,2	60	56,6	31	29,2	103,8
Radkovice u Budče	136	67	28	20,6	84	61,8	24	17,6	97,1
Radotice	173	87	38	22,0	95	54,9	40	23,1	101,2
Slavíkovice	230	109	52	22,6	127	55,2	51	22,2	90,1
Štepkov	128	61	32	25,0	66	51,6	30	23,4	91,0
Třebelovice	465	226	95	20,4	286	61,5	84	18,1	94,6
Vícenice	202	95	39	19,3	116	57,4	47	23,3	88,8
Zvěrkovice	216	103	36	16,7	138	63,9	42	19,4	91,2
Želetava	1 545	769	339	21,9	921	59,6	285	18,5	99,1

Příloha č. 11: Struktura obyvatelstva podle věku a pohlaví v obcích ORP Moravské Budějovice v roce 2001 (Zdroj: SLDB 2001)

2001	počet obyvatel	ženy	věkové kategorie						index feminity
			0-14		15-59		60+		
			Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	
Babice	212	104	34	16	138	65,1	40	18,9	96,3
Bačkovice	139	66	20	14,4	81	58,3	38	27,3	90,4
Blatnice	383	181	71	18,5	247	64,5	65	17	89,6
Bohušice	120	60	19	15,8	76	63,3	25	20,9	100,0
Budkov	378	183	76	20,1	217	57,4	85	22,5	93,8
Cidlina	117	56	18	15,4	64	54,7	35	29,9	91,8
Častohostice	179	94	27	15,1	116	64,8	36	20,1	110,6
Dědice	141	71	37	26,2	74	52,5	30	21,3	101,4
Dešov	432	210	86	19,9	246	56,9	100	23,2	99,1
Dolní Lažany	152	74	34	22,4	91	59,9	27	17,7	94,9
Domamil	272	137	46	16,9	163	59,9	63	23,2	101,5
Hornice	80	41	13	16,3	42	52,5	25	31,2	105,1
Chotěbudice	112	59	19	17,0	65	58,0	28	25,0	111,3
Jakubov u M. Budějovic	572	281	114	19,9	368	64,3	90	15,8	96,6
Jemnice	4 307	2198	842	19,5	2721	63,2	744	17,3	104,2
Jiratice	86	42	17	19,8	46	53,5	23	26,7	95,5
Kdousov	108	51	22	20,4	65	60,2	21	19,4	89,5
Kojatice	370	213	43	11,6	168	45,4	159	43,0	127,5
Komárovice	118	62	19	16,1	67	56,8	32	27,1	110,7
Kostníky	226	113	48	21,2	125	55,3	53	23,5	100,0
Láz	280	134	49	17,5	166	59,3	65	23,2	85,9
Lesná	93	45	16	17,2	55	59,1	22	23,7	93,8
Lesonice	484	233	77	15,9	330	68,2	77	15,9	92,8
Lhotice	156	77	27	17,3	102	65,4	27	17,3	97,5
Litohoř	479	238	88	18,4	301	62,8	90	18,8	98,8
Lomy	153	77	24	15,7	86	56,2	43	28,1	101,3
Lovčovice	64	28	7	10,9	49	76,6	8	12,5	77,8
Lukov	367	180	81	22,1	236	64,3	50	13,6	96,3
Martínkov	289	142	51	17,6	170	58,8	68	23,6	96,6
Menhartice	162	78	36	22,2	102	63,0	24	14,8	92,6
Meziříčko	99	57	16	16,2	64	64,6	19	19,2	135,7
Mladoňovice	370	190	69	18,6	228	61,6	73	19,8	105,6
Moravské Budějovice	8 004	4083	1454	18,2	5055	63,2	1495	18,6	104,1
Nimpšov	72	34	7	9,7	47	65,3	18	25,0	89,5
Nové Syrovice	986	460	175	17,7	591	60,0	220	22,3	87,5
Oponěšice	171	82	20	11,7	112	65,5	39	22,8	92,1
Pálovice	166	77	39	23,5	89	53,6	38	22,9	86,5
Police	384	191	68	17,7	231	60,2	85	22,1	99,0
Rácovice	105	54	19	18,1	54	51,4	32	30,5	105,9
Radkovice u Budče	137	69	31	22,6	78	56,9	28	20,5	101,5
Radotice	149	72	30	20,1	81	54,4	38	25,5	93,5
Slavíkovice	228	109	40	17,5	139	61,0	49	21,5	91,6
Štepkov	114	52	22	19,3	64	56,1	28	24,6	83,9
Třebelovice	467	231	72	15,4	323	69,2	72	15,4	97,9
Vicenice	187	88	29	15,5	120	64,2	38	20,3	88,9
Zvěrkovice	222	111	48	21,6	132	59,5	42	18,9	100,0
Želetava	1 544	775	302	19,6	982	63,6	260	16,8	100,8

Příloha č. 12: Stavba Moravskobudějovického obchvatu (duben 2009)

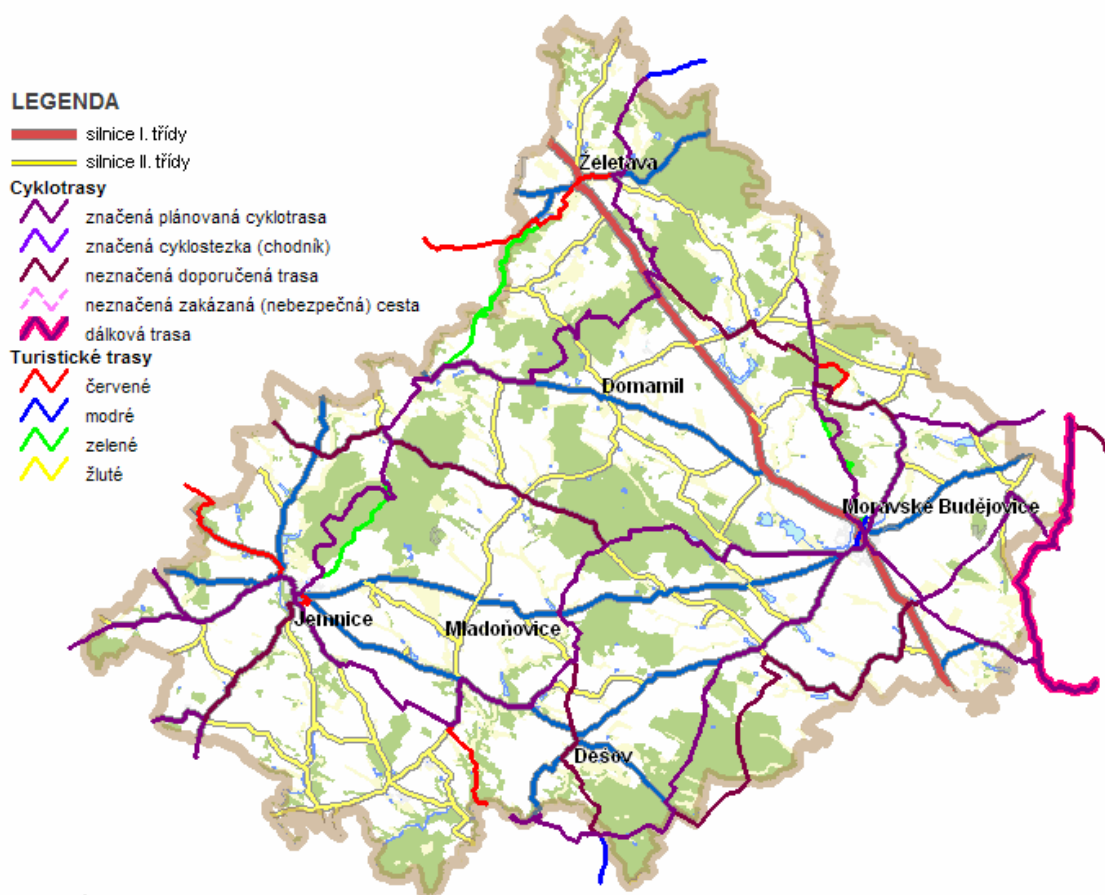
Zdroj: vlastní fotografie, 18.4.2009

Příloha č. 13: Mapa obchvatu Moravské Budějovice

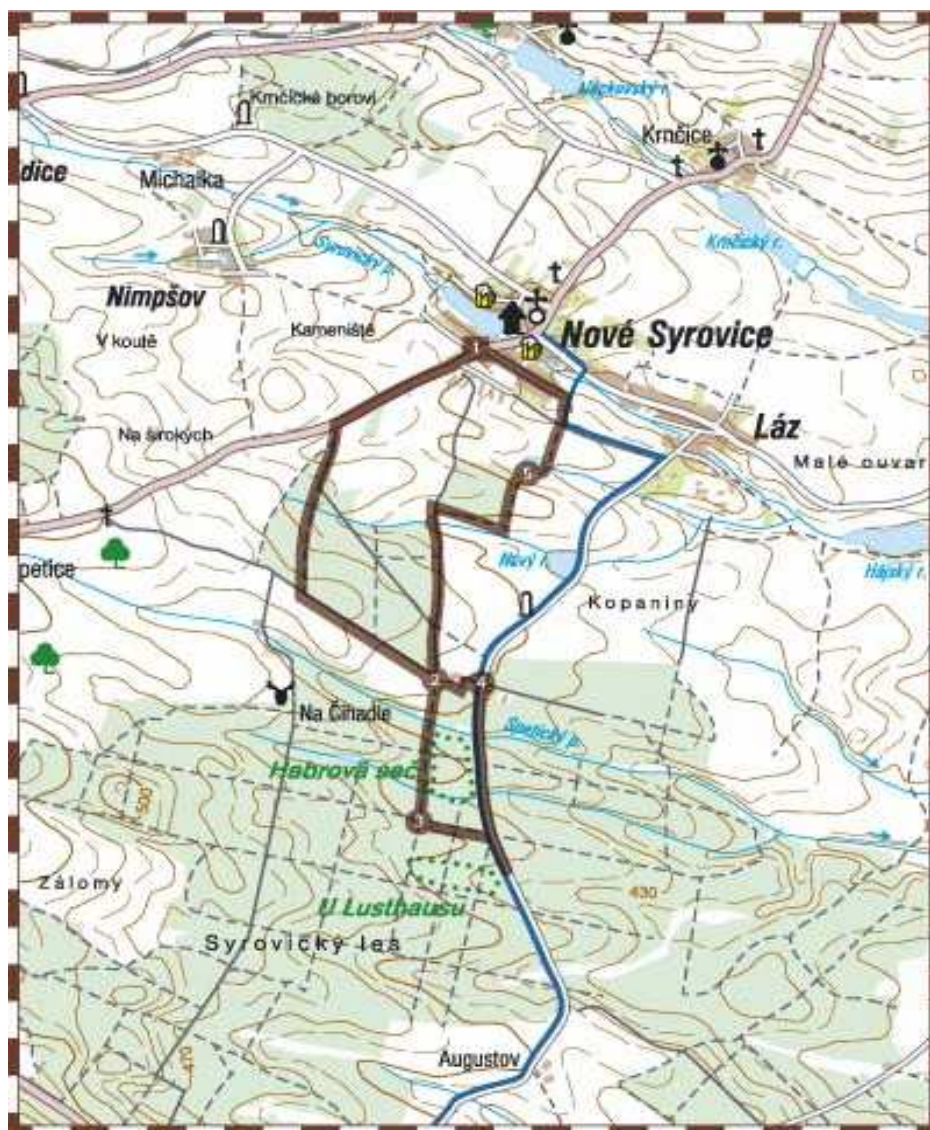
Zdroj: *Oficiální web města Moravské Budějovice* [online], neuvvedeno [cit. 2009-04-26]. Dostupný z WWW: <http://mbudejovice.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=9890&id_dokumenty=428308>.

Příloha č. 14: Cyklotrasy a turistické trasy na území ORP Moravské Budějovice

Zdroj: http://www.hsrz.cz/mapserv/mor_budejovice/index.php, vlastní upravení

Příloha č. 15: Graselova stezka u Nových Syrovic

Zdroj: <<http://www.graselovy-stezky.cz/index.php?stezka=novesyrovice&ct=mapa>>